

onderwijsdroom in uitvoering

Voor je ligt de publicatie 'Onderwijsdroom in uitvoering', een bundeling met best practices van de Netwerkschool. Het doel: ervoor zorgen dat een groeiende groep mensen (nader) kennis maakt met de Netwerkschool en de concrete resultaten die dit onderwijsexperiment opbrengt.

Binnen de vijf Netwerkscholen worden allerlei initiatieven ondernomen om het onderwijs te innoveren (meer hierover lees je op www.netwerkschool.nl). Het zijn innovaties die, mits goed uitgewerkt, het onderwijs op zijn kop kunnen zetten. Om overzicht te krijgen van al deze ontwikkelingen, heeft Stichting de Netwerkschool in mei 2013 allerlei betrokkenen binnen de vijf Netwerkscholen gevraagd te omschrijven met welke onderwijsuitdaging of -innovatie hij of zij zich de laatste tijd bezig heeft gehouden of nog steeds houdt.

Staalkaart van bouwstenen

In totaal deelden ongeveer 35 mensen hun onderwijsdromen. Zij gaven een korte omschrijving (over de ontwikkeling en de wijze van aanpak) en vertelden over de opbrengsten en de meerwaarde voor hun eigen school en de omgeving (bedrijfsleven, ouders, omwonende et cetera). Verder gaven ze antwoord op de vraag of de innovatie ook toegepast kan worden bij andere opleidingen en scholen. Het gevolg: een staalkaart van bouwstenen voor het onderwijs van de toekomst.

De staalkaart is veelkleurig. Kijkend naar al die bijdragen kunnen we constateren dat de zes pijlers van de Netwerkschool – Tijd, Aandacht, Maatwerk, Netwerk, Cultuur en Maatschappelijk rendement – volop aanwezig zijn in de dromen (en vaak ook al in de praktijk, want veel dromen zijn al gerealiseerd). De zes pijlers vormen in deze publicatie ankers: we hebben geprobeerd de dromen te rangschikken naar pijler. Niet gemakkelijk, want veel innovaties leunen op meer dan één pijler.

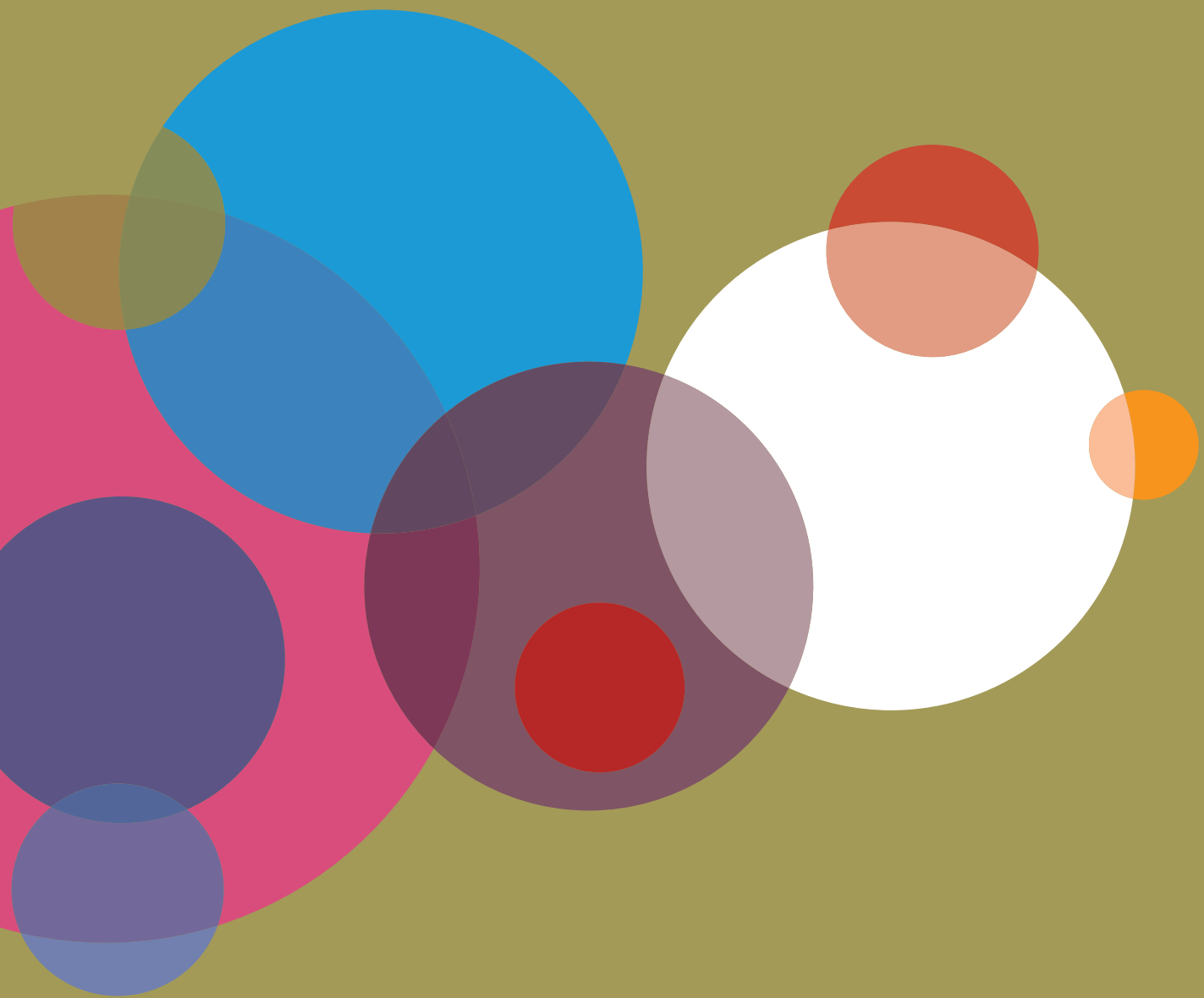
Ook in omschreven vorm zijn de uitdaging veelzijdig. Sommige dromen zijn uitgebreid beschreven, andere bondig. En sommige dromen zijn deeldromen, die gezamenlijk het grote geheel laten zien: diverse aan dragers schreven over hun eigen betrokkenheid bij een en dezelfde uitdaging binnen hun Netwerkschool. Niet meer dan logisch, want veel onderwijsuitdagingen pak je samen, in een team aan. Verder waren er ook mensen die meerdere dromen aandroegen en mensen die in de ruimte die hen geboden werd meerdere uitdagingen beschreven.

Delen maar!

De aangedragen innovatieve ontwikkelingen mogen niet behouden blijven voor een selecte groep. Ze moeten gedeeld worden. Zodat ook anderen zich kunnen laten inspireren. En mee kunnen bouwen aan het onderwijs van de 21ste eeuw. Vandaar ook dat we bij deze publicatie gekozen hebben voor een digitale bundeling. Het is aan een ieder die dit leest om de bundeling te verspreiden. Dus: hoort! Zeg het voort!

Stichting de Netwerkschool,
Oktober 2013

pijler 'Tijd'	5
pijler 'Aandacht'	12
pijler 'Maatwerk'	19
pijler 'Netwerk'	41
pijler 'Cultuur'	51
pijler 'Maatschappelijk rendement'	59
droom Eindhoven	68
colofon	70

pijlertijd

Naam:	Gert-Jan Jacobs
Functie:	Projectleider Netwerkschool ROC Nijmegen
Onderwijsorganisatie:	ROC Nijmegen
Opleiding:	Verzorgende IG, Verpleegkundige. Medewerker Maatschappelijke Zorg niv. 3 en 4
E-mail:	Gert-jan.jacobs@roc-nijmegen.nl
LinkedIn/Twitteraccount:	Gert-janJacobs/@gert-janjacobs

Met welke onderwijsuitdaging/innovatie heb jij je de laatste tijd beziggehouden?

Met de hybride opleidingsstructuur BOL en BBL. Als Netwerkschool bieden we vier instroommomenten per jaar. In de basisfase van 20 weken wordt het onderwijs nog wel gescheiden aangeboden aan BOL-studenten en BBL-deelnemers. Daarna, in de ontwikkel- en uitstroombfase van de opleiding, volgen BOL- en BBL-studenten gezamenlijk onderwijs. Er ontstaat een hybride opleidingsstructuur: er zijn op dat moment geen aparte BOL- en BBL-groepen meer. Een voordeel is dat er altijd gestart kan worden met BBL-deelnemers, ongeacht het aantal deelnemers dat zich aanmeldt. Nu is het vaak zo in onderwijsland dat er 'een groep' BBL'ers van 23 deelnemers moet zijn om te kunnen starten. Een ander voordeel is dat BOL- en BBL-deelnemers niet alleen in de praktijk samenwerken en leren, maar dat dit ook al binnen het onderwijs gebeurt. Over en weer leren de BOL- en BBL-deelnemers van en met elkaar.

Welk terugkerend issue heb je opgelost met het ontwikkelen van deze nieuwe oplossing?

We sluiten flexibel aan op in- en uitstroom van medewerkers in de zorg. Hierdoor kunnen we de personeelssterkte continue garanderen. Ongeacht het aantal aangemelde BOL-studenten en BBL-deelnemers kunnen we vier keer per jaar starten met een opleiding. We zijn dus niet meer afhankelijk van een minimale groepsgrootte van tenminste 27 BOL-studenten en/of 23 BBL-deelnemers. We geven vorm aan samenwerkend leren binnen de school net zoals in de praktijk waar BOL en BBL elkaar ook (eerst binnen de stage en daarna als nieuwe collega's) zullen ontmoeten.

Hoe heb je deze uitdaging/innovatie aangepakt?

We zijn als experiment de hybride structuur BOL/BBL met 26 BBL-deelnemers gestart. Dit gebeurde in samenspraak met twee grote zorgorganisaties uit de regio, Dichterbij en Pantein. Beide zorgorganisaties werden intensief betrokken bij de invulling van het concept Netwerkschool ROC Nijmegen, locatie Boxmeer. Zo leverden medewerkers van beide organisaties bijdragen aan de inhoudelijk vorm en inhoud van het onderwijs. Verder hebben we experts vanuit de praktijk ingezet bij het onderwijs. Na een tussenevaluatie met BOL-studenten en BBL-deelnemers hebben we besloten het schooljaar 2013-2014 verder te gaan met het aanbieden van het onderwijs op deze wijze.

Wat heeft het je (en je school) opgeleverd?

- Kennis over het gezamenlijk aanbieden van onderwijs aan BOL-studenten en BBL-deelnemers
- Kennis over de wijze waarop 'jong' en 'oud' van elkaar kunnen leren tijdens het volgen van binnenschools onderwijs
- Inzicht in het efficiënt(er) aanbieden van onderwijstijd
- Grotere tevredenheid bij klanten, omdat we nu ongeacht het aantal BBL-deelnemers vier keer per jaar kunnen starten met onderwijs

Wat vinden de studenten/leerlingen ervan?

'Ik leer ontzettend veel van de ervaringen die de BBL-deelnemer al heeft opgedaan in de praktijk' (BOL-student)

'Ik vind het heel prettig met BOL-studenten onderwijs te volgen, omdat ik hen ook in de praktijk tegen kom' (BBL-student)

Is het iets waar de omgeving (bedrijfsleven, ouders, omwonenden et cetera) blij van wordt? Zo ja, op wat voor manier?

Het bedrijfsleven is er zeer blij mee, omdat zij nu vier keer per jaar BBL'ers kunnen aanmelden. Ze zijn niet meer afhankelijk van een bepaalde groepsgrootte. Het samen leren op school vangt al aan voorafgaande aan het samenwerken binnen de praktijk. De zorginstellingen kunnen nu beter de in- en uitstroom van eigen personeel in hun organisatie reguleren.

Hebben andere scholen/opleidingen ook iets aan deze uitdaging/innovatie?

Jazeker. Voorwaarde is wel dat het onderwijs flexibel, modulair en in fases wordt aangeboden. Dus niet vanuit een 'leerstof- of jaarklassensysteem'.

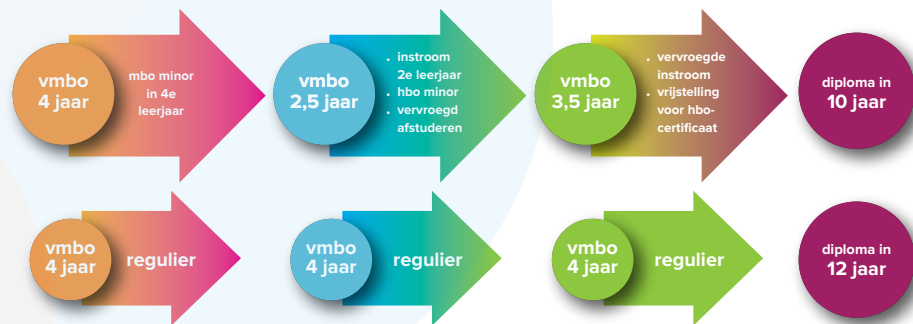
Waar staat meer informatie over deze best practice?

Deze is te verkrijgen via bovenstaand mailadres of netwerkschool@roc-nijmegen.nl.

Naam: Jolande Sprooten
Functie: Middenkaderfunctionaris
Onderwijsorganisatie: Netwerkschool ROC van Twente
Opleiding: Bouwkunde, Restauratie
E-mail: jsprooten@rocvantwente.nl

Met welke onderwijsuitdaging/innovatie heb jij je de laatste tijd beziggehouden?

Met een versnellingstraject vmbo-mbo-hbo voor de opleiding Bouwkunde (zie schema):

Welk terugkerend issue heb je opgelost met het ontwikkelen van deze nieuwe oplossing?

Het 'trage' leertempo van het reguliere curriculum demotiveert de talentvolle student. Deze student presteert in zijn schooltijd daardoor te weinig. Verder het versnellingstraject ons antwoord op de individuele vraag van studenten om sneller de studie te kunnen afsluiten. Er wordt telkens opnieuw een plannetje bedacht voor zo'n student. Met alle uitvoeringsproblemen van dien. Aangezien een leerprogramma op maat per student niet realistisch is, geeft een versnellingstraject wél de mogelijkheid om voor talentvolle studenten groepsgewijs een vastgesteld, sneller leerprogramma aan te bieden.

Hoe heb je deze uitdaging/innovatie aangepakt?

In diverse werkgroepen wordt elk deeltraject (pilot) opgesteld, gemonitord en geëvalueerd. Daarnaast is er nog een projectgroep Organisatie en Bekostiging. In het kader van het versnellingstraject zijn er drie pilots. Deze zijn eind van het schooljaar 2012-2013 geëvalueerd. Het traject is definitief vastgesteld.

1. Vmbo-pilot

In deze pilot kunnen vmbo-tl-leerlingen reeds bouwkundige projecten uit het eerste leerjaar van het mbo volgen. In de tijd tussen de examens vmbo en de schoolvakantie mbo volgen ze de zomerschool om aan de resterende vakken van

het eerste leerjaar mbo te werken. Bij voldoende resultaten kunnen ze in het tweede leerjaar van het mbo instromen. Studiewinst = 1 jaar

2. Mbo-pilot:

Studenten uit het tweede leerjaar gaan naast het lesprogramma van dit leerjaar simultaan onderdelen van het derde leerjaar volgen. Studiewinst = ½ jaar.

3. Hbo-pilot:

Studenten uit het derde leerjaar krijgen in een minor de mogelijkheid om een aantal bouwkundige toetsen van het eerste jaar hbo af te leggen. Halen ze een groot deel van deze toetsen? Dan mogen ze in het vierde leerjaar meelopen met het eerste leerjaar hbo. En vervolgens, als ze voldoende studiepunten hebben behaald, in het tweede jaar hbo instromen. Studiewinst = 1 jaar

Wat heeft het je (en je school) opgeleverd?

Hopelijk levert het traject op dat studenten en ouders tevreden zijn over de mogelijkheid van versnelling en tevens besparing in de studiekosten. De goede doorstroommogelijkheden zorgen ervoor dat de opleiding Bouwkunde gepromoot wordt. Verder zijn studenten actiever omdat ze door inzet hun studiecarière kunnen intensiveren en zelf kunnen plannen. Er is meer afstemming tussen de doorlopende leerroutes en een betere samenwerking met de regionale vmbo- en hbo-scholen. De school draagt niet alleen zorg voor de reguliere en zwakke leerlingen, maar spelen nu goed in op de behoeften en ontwikkeling van de talentvolle/hardwerkende leerling. De mbo-student kan een bewuste keuze maken of hij hbo-Bouwkunde gaat studeren of niet. De vmbo-leerling en de mbo-student kunnen zich beter voorbereiden op de vervolgstudie Bouwkunde.

Wat vinden de studenten/leerlingen ervan?

De zittende studenten vragen hier om en zijn zelf ook al met versnellingsvoorstellen gekomen. De studenten die al in februari klaar zijn met hun mbo-opleiding zien hun studiewinst verloren gaan als ze ook niet eerder met een hbo-opleiding kunnen starten.

Is het iets waar de omgeving (bedrijfsleven, ouders, omwonenden et cetera) blij van wordt? Zo ja, op wat voor manier?

De ouders zullen een kortere studietijd met goede doorstroommogelijkheden op hun waarde weten te schatten. Het ministerie gaat in de toekomst inzetten op het stroomlijnen (verkorten) van de doorlopende leerlijn vmbo-mbo-hbo.

Hebben andere scholen/opleidingen ook iets aan deze uitdaging/innovatie?

Het versnellingstraject kan voor andere scholen als voorbeeld dienen bij het ontwerpen van een eigen traject.

Waar staat meer informatie over deze best practice?

In de nieuwsbrief van de Netwerkschool Twente staan regelmatig updates. De nieuwsbrief kun je opvragen via netwerkschool@rocvantwente.nl.

Naam: Bart Sportel
Functie: Kernteam docent Bouwkunde
Onderwijsorganisatie: Netwerkschool Twente
Opleiding: Bouwkunde, niveau 4
E-mail: bsportel@rocvantwente.nl
LinkedIn: <http://nl.linkedin.com/pub/bart-sportel/24/a18/874>
Twitter: @bartsportel

Met welke onderwijsuitdaging/innovatie heb jij je de laatste tijd beziggehouden?

Het opzetten van een versnellingstraject voor bouwkundestudenten vanaf het vmbo naar het hbo (zie ook de droom van Jolande Sprooten). Het traject biedt studenten met hoge capaciteiten de mogelijkheid om de studieloopbaan vmbo-mbo-hbo in 10 jaar af te ronden.

Welk terugkerend issue heb je opgelost met het ontwikkelen van deze nieuwe oplossing?

Een kwalitatief goede doorstroom ontwikkelen met de mogelijkheid om te versnellen. Maatwerk leveren aan studenten die laten zien meer in hun mars te hebben.

Hoe heb je deze uitdaging/innovatie aangepakt?

De eerste stap is gezet door een samenwerkingsproject aan te gaan met een vmbo-school in onze regio. Top-studenten van het vmbo hebben in het 4e leerjaar al projecten uitgevoerd vergelijkbaar met de 1e fase van het mbo. Bij het succesvol afronden van deze projecten is een instroom in de 2e fase van het mbo mogelijk (1 jaar tijdwinst). Verder is er een projectteam samengesteld (waarin ik heb mogen participeren). Dit team heeft een projectplan geschreven waarin o.a. de projectomschrijving, doelstellingen en werkwijze staan. Regelmatig heeft het projectteam overleg gehad met vmbo- en hbo-docenten. Ook hebben we een programma ontwikkeld dat studenten de mogelijkheid biedt om binnen het mbo te versnellen.

Wat heeft het je (en je school) opgeleverd?

Meer en beter contact met de vmbo-scholen in de regio. Afstemming van lesinhoud, competenties en beoordelingsmethoden tussen het vmbo, mbo en hbo. Uitbreiding van mijn netwerk.

Wat vinden de studenten/leerlingen ervan?

Leerlingen van het vmbo:

‘Het is een druk examenjaar, maar we kunnen nu instromen in het 2e leerjaar van de Netwerkschool. Super!’

‘Een kans!’

‘Fijn om al vroeg met mijn beroepsopleiding bezig te mogen.’

Is het iets waar de omgeving (bedrijfsleven, ouders, omwonenden et cetera) blij van wordt? Zo ja, op wat voor manier?

Ouders: minder studietijd, dus minder lesgeld betalen.

Bedrijfsleven: gemotiveerde studenten die tijdens de studie het maximale van hun kunnen hebben laten zien.

Hebben andere scholen/opleidingen ook iets aan deze uitdaging/innovatie?

We kunnen altijd van elkaar leren. We staan open om onze ervaringen te delen met andere scholen/opleidingen. Ik denk dat andere opleidingen zeker wat hebben aan deze ontwikkeling. Iedereen wordt toch blij van gemotiveerde studenten die eruit kunnen halen wat er in zit?

Waar staat meer informatie over deze best practice?

Contact opnemen met Netwerkschool Twente: netwerkschool@rocvantwente.nl

Leon Abbink: labbink@rocvantwente.nl

Jolande Sprooten: jsprooten@rocvantwente.nl

Bart Sportel: bsportel@rocvantwente.nl

pijleraandacht

Naam: Hester van de Vorst
Functie: Docent, SLB'er, projectbegeleider, beoordelaar, inhoudsgroep NWS
Onderwijsorganisatie: SintLucas Boxel
Opleiding: Mediavormgeving
E-mail: h.van.de.vorst@sintlucas.nl
Twitter: @hster

Met welke onderwijsuitdaging/innovatie heb jij je de laatste tijd beziggehouden?

Alle nieuwe ontwikkelingen die we hebben bedacht, willen we ook op een betere manier waarderen. Zodat de studenten echt gewaardeerd worden voor wat ze doen. Een waardering goed toegevoegd was een kleine, maar essentiële verbetering. Belangrijk was het verschil tussen modules en projecten. Een module wordt beoordeeld op leerlijnen, een project op beroepshouding. Ook hebben we de beoordelingen zichtbaar gemaakt voor onze studenten via Magister.

Welk terugkerend issue heb je opgelost met het ontwikkelen van deze nieuwe oplossing?

De onduidelijkheid over de beoordeling is voorbij. De student weet waar hij aan toe is. En wat nog belangrijker is: hij neemt actie.

Hoe heb je deze uitdaging/innovatie aangepakt?

Belangrijk om eerst een visie neer te leggen, hierna te bespreken in diverse werkgroepen, de techniek over te dragen, te testen en te verbeteren. De belangrijkste stap is het implementeren in het team en bij de studenten.

Wat heeft het je (en je school) opgeleverd?

Dit beoordelingsstelsel kan schoolbreed worden doorgevoerd.

Wat vinden de studenten/leerlingen ervan?

'Nu zie ik overal en altijd hoe ik ervoor sta en dus niet op het laatste moment. Als tenminste alle leraren het op tijd invullen!'

'Handig: via een app je beoordelingen bijhouden.'

Is het iets waar de omgeving (bedrijfsleven, ouders, omwonenden et cetera) blij van wordt? Zo ja, op wat voor manier?

Studenten zijn actiever bezig met hun voortgang en hun studieverloop.

Hebben andere scholen/opleidingen ook iets aan deze uitdaging/innovatie?

Magister is natuurlijk voor veel scholen gesneden koek. Het was een uitdaging om ons onderwijssysteem te implementeren in Magister. Het is iets anders dan vakbeoordelingen. Het schrijven van feedback en dat registreren in Magister is een meerwaarde.

Waar staat meer informatie over deze best practice?

Je mag me altijd mailen!

Naam: Ingrid Lagarde
Functie: Docent, dagcoach en leercoach
Onderwijsorganisatie: Netwerkschool ROC Nijmegen
Opleiding: Verzorgende, verpleegkundige en medewerker maatschappelijke zorg
E-mail: i.lagarde@roc-nijmegen.nl
LinkedIn: Ingrid Lagard
Twitter: @ingridlagarde

Met welke onderwijsuitdaging/innovatie heb jij je de laatste tijd beziggehouden?

Ik heb me de afgelopen jaren bezig gehouden met de nieuwe rollen van docenten binnen de Netwerkschool: de leercoach en dagcoach. Als leercoach stem je de begeleiding af op de wensen en behoeften van de individuele student. Dat verschilt per student. Waar de één gebaat is bij directe aansturing, is de ander in staat zijn eigen leerproces vorm en inhoud te geven. De verschillen in begeleiding zijn ook merkbaar tussen studenten die in de eerste fase en studenten die in een latere fase van hun opleiding zitten, of tussen BOL-ers en BBL-ers. Dat maakt de begeleiding afwisselend! De rol van leercoach is vastgelegd in een competentieprofiel.

Als dagcoach ondersteun en begeleid je studenten bij hun zelfstudie-uren in het leercentrum. Met ons team volgen wij op dit moment scholing over de rol en taak van de dagcoach: hoe begeleiden wij studenten tijdens deze 'zelfstandige' studie uren en wat hebben we nodig om eenduidig te kunnen werken. Uiteindelijk doel is om als coach het beste uit elke student te halen!

Welk terugkerend issue heb je opgelost met het ontwikkelen van deze nieuwe oplossing?

Je doet meer recht aan het individu, aan de individuele wijze van leren en de behoefte aan begeleiding.

Hoe heb je deze uitdaging/innovatie aangepakt?

In samenspraak met de afdeling HRM is er een competentieprofiel met een taak- en rolbeschrijving opgesteld. Als persoon moet je jezelf kwetsbaar durven opstellen, leren vragen te stellen en kritisch naar jezelf en naar elkaar durven te kijken. De rol van dagcoach en leercoach is binnen de Netwerkschool van wezenlijk belang en staat daarom continu op de agenda. Varen we nog de goede koers en wanneer moeten we bijstellen?

Wat heeft het je (en je school) opgeleverd?

We spreken elkaar aan op taken en verantwoordelijkheden met het uiteindelijke doel de begeleiding van de student te optimaliseren en in zekere mate eenduidigheid te creëren. Dit om te voorkomen dat de begeleiding per dagcoach en leercoach verschilt.

Wat vinden de studenten/leerlingen ervan?

‘Ik word intensief begeleid door middel van individuele gesprekken, maar moet ook zelf keuzes maken.’

‘Door de gesprekken met mijn leercoach leer ik plannen.’

Is het iets waar de omgeving (bedrijfsleven, ouders, omwonenden et cetera) blij van wordt? Zo ja, op wat voor manier?

Als de student een goede coach heeft, komt dit niet alleen de student, maar ook de (stage)praktijk en andere betrokkenen bij de opleiding ten goede. Zeker aan de start van de opleiding, in de basisfase en de start van de ontwikkelfase neemt de rol van dag- en leercoach een prominente plaats in. Gaandeweg het ontwikkeltraject zet de student een stap naar voren en doen wij als leer- en dagcoach een stapje terug. Dit geldt ook richting stage.

Hebben andere scholen/opleidingen ook iets aan deze uitdaging/innovatie?

Ik denk zeker dat andere scholen hier hun voordeel mee kunnen doen. Het flexibiliseren van het onderwijs, zoals dat bij de Netwerkschool gebeurt, vraagt nu eenmaal een heel andere (aan)sturing en begeleiding van de docenten en leercoaches. Als dagcoach ben je in staat in te spelen op de verschillende (leer) vragen en begeleid je in eerste instantie het leerproces.

Waar staat meer informatie over deze best practice?

Meer informatie is natuurlijk te vinden op de site van de Netwerkschool: www.roc-nijmegen.nl/netwerkschool of www.netwerkschool.nl.

Naam: Vincent Pothuizen
Functie: docent
Opleiding: Engineering
Onderwijsorganisatie: Summa College
E-mail: povi@summacollege.nl

Met welke onderwijsuitdaging/innovatie heb jij je de laatste tijd beziggehouden?

Met het ontwikkelen en uitvoeren van Assessment AS Learning. Hierbij wordt assessment (toetsing aan de hand van transparante criteria in projectvorm) en de door mij ontwikkelde methode Kruistoetsen, ingezet zodat studenten een ACTIEVE rol hebben in assessment. Hierdoor krijgen de studenten inzicht in de verschillende manieren waarop zij leren. Voor vandaag en voor de (blijvend veranderende) toekomst!

Welk terugkerend issue heb je opgelost met het ontwikkelen van deze nieuwe oplossing?

Vershillende, welke ik hier graag positief verwoord, t.w.:

1. Een toename van intrinsieke en extrinsieke (via peers) motivatie.
2. Inzicht ontwikkelen, bij studenten, in hun eigen leergedrag, welke per student relatief uniek is.
3. Het plezier in leren is bij studenten enorm toegenomen.

Hoe heb je deze uitdaging/innovatie aangepakt?

Na verschillende literatuurstudies (zie de boektips onderaan) te hebben gedaan, ben ik, samen met studenten, aan de slag gegaan met het ontwikkelen van concrete vormen van Assessment AS Learning. Hierop heb ik van studenten feedback gehad. Met deze feedback zijn assessmentinstrumenten verbeterd. Daarnaast heb ik met enkele personen hierover discussies gevoerd. Deze hebben bijgedragen aan een verbetering van de assessments.

Wat heeft het je (en je school) opgeleverd?

1. Veel voordelen voor studenten (zie eerder genoemde punten bij 'Welk terugkerend issue...').
2. Het heeft mij persoonlijk (meer) inzicht gegeven in de werking van bepaalde theorieën/modellen van Assessment AS Learning.
3. Collega-docenten (die open staan voor onderwijskundige innovaties!) hebben dit succes kunnen delen!

Wat vinden de studenten/leerlingen ervan?

Hieronder een greep uit de vele citaten die ik de afgelopen tijd binnen mijn onderwijs heb vernomen:

'Nu weet ik tenminste waarop ik word getoetst'

'Dit is super duidelijk!'

'Waarom doen niet alle docenten dit?'

'Ik leer hierdoor in mijn eigen tempo en dit is sneller dan dat van de meeste studenten!'

'Dit motiveert mij enorm!'

'Deed men dit maar toen ik op het vmbo zat!'

'Supergaaf dat deze docent ons de "macht" in handen geeft!'

'Door Assessment AS Learning heb ik meer lol in school!'

'Ik leer hierdoor veel meer!'

'Nooit gedacht dat ik school leuk zou vinden!'

Is het iets waar de omgeving (bedrijfsleven, ouders, omwonenden et cetera) blij van wordt? Zo ja, op wat voor manier?

Ouders van studenten zien (bijna) wekelijks resultaten van assessment thuis. Hen wordt gevraagd instrumenten te ondertekenen, voor getoonde belangstelling! Dit geeft ouders een beeld van hoe hun kind ontwikkelt. Eerder dan een schoolrapport, dat eens per kwartaal naar huis gaat. Meerdere malen schreven ouders op assessmentinstrumenten dat alle docenten dit zouden moeten doen!

Hebben andere scholen/opleidingen ook iets aan deze uitdaging/innovatie?

Dit is iets voor alle scholen op de hele wereld! Lees de voorgaande boektips en u zult deze gedachte delen!

Waar staat meer informatie over deze best practice?

Vraag het mijn studenten (interview ze bijvoorbeeld)! Of neem contact met mij op: povi@summacollege.nl

Lees verder ook de volgende boektips:

<http://bit.ly/AALboektip1>

<http://bit.ly/AALboektip2>

Of bekijk het filmpje van professor David Boud over Assessment As Learning:

<http://bit.ly/DavidBoud>.

Naam: Frank Schooleman
Functie: Docent LB
Onderwijsorganisatie: SintLucas Boxtel
Opleiding: Mediavormgeving
E-mail: f.schooleman@sintlucas.nl

Met welke onderwijsuitdaging/innovatie heb jij je de laatste tijd beziggehouden?

Het beoordelen van de producten en leerlijnen door de studenten zelf. Ik als docent doe puur de eindcontrole, geef persoonlijk feedback en hoef alleen nog maar in te voeren.

Welk terugkerend issue heb je opgelost met het ontwikkelen van deze nieuwe oplossing?

Eerst deed ik de beoordelingen volledig als docent alleen. Nu laat ik de studenten de beoordelingen gezamenlijk maken met daarbij de feedback. Dit levert mij tijdwinst op.

Hoe heb je deze uitdaging/innovatie aangepakt?

Ik heb hiervoor beoordelings- en feedbackformulieren ontwikkeld die de studenten moeten invullen. Hierdoor krijgt iedere student gemiddeld twaalf beoordelingen met bijbehorende feedback. Voorheen kregen zij maar een enkele beoordeling van mij.

Wat heeft het je (en je school) opgeleverd?

Tijdwinst!

Wat vinden de studenten/leerlingen ervan?

‘Fijn dat ik feedback krijg van mijn medestudenten’

Is het iets waar de omgeving (bedrijfsleven, ouders, omwonenden et cetera) blij van wordt? Zo ja, op wat voor manier?

De studenten (en ikzelf) worden er blij van. Indirect werkt dit ook op de organisatie door. Extern (bedrijfsleven, omwonende) zal hier minder van merken.

Hebben andere scholen/opleidingen ook iets aan deze uitdaging/innovatie?

Zeker te weten!

Waar staat meer informatie over deze best practice?

Mail me gerust!

pijlermaatwerk

Naam: Hester van de Vorst
Functie: Docent, SLB'er, projectbegeleider, beoordelaar, inhoudsgroep NWS
Onderwijsorganisatie: SintLucas Boxel
Opleiding: Mediavormgeving
E-mail: h.van.de.vorst@sintlucas.nl
Twitter: @hster

Met welke onderwijsuitdaging/innovatie heb jij je de laatste tijd beziggehouden?

De inhoud van ons onderwijs is anders gerangschikt. De uurtjes lessen zijn vervangen door substantiële modules (zie ook o.a. de droom van Frank Heezemans). Door een combinatie van blokken die drie uur duren, krijg je een 'onderdompelingseffect', waardoor we de kwaliteit van de producten zien verbeteren. Bovendien beklijft de inhoud beter.

Ik heb me bezig gehouden met het bepalen wat voor soort modules we aan gaan bieden. We hebben nu vier soorten: skillsmodules, basismodules, plusmodules en topmodules. Ook de onderwerpen van de modules hebben we bepaald. Elke module staat onder supervisie van een module-eigenaar. Hij/zij organiseert de module qua inhoud, maar ook qua planning. Zelf ben ik ook eigenaar van een aantal modules. Daarom heb ik me ook bezig gehouden met de vraag op wat voor manier (werkvormen, leerstijlen et cetera) je zo'n blok van drie uur vult.

Welk terugkerend issue heb je opgelost met het ontwikkelen van deze nieuwe oplossing?

Doordat er een grote verscheidenheid is aan soorten modules, ontwikkelen studenten een veel authentiekere portfolio. Het 'onderdompelingseffect' heeft zich bewezen: we zien een betere kwaliteit aan ontwerpen. De modules zijn flexibel. We kunnen zo elk jaar kijken of de module nog aansluit bij het vak en bij maatschappelijke trends.

Doordat we met module-eigenaren werken, worden bovendien de organisatie en de roostering efficiënter. Je wordt eigenaar van je eigen agenda.

Hoe heb je deze uitdaging/innovatie aangepakt?

We werken in werkgroepen, waarbij de werkgroep Inhoud steeds een sturende rol heeft. Zo deel je de verantwoordelijkheden en heeft iedereen voeling met wat er gebeurt.

Wat heeft het je (en je school) opgeleverd?

De richting Mediavormgeving (MV) is een dynamische werkomgeving; elke week is het rooster anders. Je zou zelfs kunnen zeggen dat de muren om je lokaal weg zijn. De modules worden door teams van 2/3 personen gegeven en worden aangestuurd door de module-eigenaar. De verantwoordelijkheid ligt bij het team en het individu. We nemen ook deze verantwoordelijkheid.

Wat vinden de studenten/leerlingen ervan?

'Skillsmodules zijn overzichtelijk en helder en duren precies 3 weken. Ik kan me helemaal focussen op de inhoud.'

Is het iets waar de omgeving (bedrijfsleven, ouders, omwonenden et cetera) blij van wordt? Zo ja, op wat voor manier?

Er is meer diversiteit in de portfolio's. Er is nu duidelijker zichtbaar wat de student uniek maakt.

Hebben andere scholen/opleidingen ook iets aan deze uitdaging/innovatie?

Qua organisatie hebben wij veel geleerd. Door het feit dat de studenten een eigen keuze hebben, wordt de roostersoftware uitgedaagd. De organisatie ligt op de werkvloer en is inhoudgestuurd. Die aanpak leent zich zeker voor andere scholen en opleidingen.

Waar staat meer informatie over deze best practice?

Op het portaal <https://portaal.sintlucas.nl/Modulesites/default.aspx>

Naam: Huub Diks
Functie: Docent en Stagecoördinator
Onderwijsorganisatie: SintLucas Boxel
Opleiding: Mediavormgeving
E-mail: h.diks@sintlucas.nl

Met welke onderwijsuitdaging/innovatie heb jij je de laatste tijd beziggehouden?

Ik heb me met diverse uitdagingen bezig gehouden. Zo heb ik een bijdrage geleverd aan de begeleiding van de studentenprojecten van ons projectenbureau SintLucas@Work. Daarbij voert een studentengroep als bedrijf een opdracht van een 'echte' klant uit. Een realistische ervaring voor hen. Een tweede onderwijsuitdaging waaraan ik heb meegewerkt is de ontwikkeling van onderwijsmodules (zie ook o.a. de droom van Frank Heezemans). De verplichte modules en de keuzemodules zijn nu onderdeel van het leertraject. Studenten bepalen samen met hun studieloopbaanbegeleider een individueel leertraject.

Welk terugkerend issue heb je opgelost met het ontwikkelen van deze nieuwe oplossing?

Door de keuzemodules zijn onze studenten gemotiveerder dan in een vast leertraject.

Hoe heb je deze uitdaging/innovatie aangepakt?

De keuzemodules worden ondersteund met digitaal lesmateriaal.

Wat heeft het je (en je school) opgeleverd?

In ieder geval een grotere flexibiliteit en meer afwisseling. Maar aan de ander kant van de medaille ook meer administratief werk en overleg...

Wat vinden de studenten/leerlingen ervan?

'Ik leer nu nog meer van mijn medestudenten.'
'Hè, gelukkig: meer vrijheid en meer ruimte voor eigen initiatief!'

Is het iets waar de omgeving (bedrijfsleven, ouders, omwonenden et cetera) blij van wordt? Zo ja, op wat voor manier?

De student is meer proactief. Er worden van hem meer eigen initiatieven verwacht.

Hebben andere scholen/opleidingen ook iets aan deze uitdaging/innovatie?

Ja, ik denk het wel. Echter, deze ontwikkelingen moeten nog verder doorgevoerd worden. Zo moeten m.i. de vaste schooltijden verlaten worden. Ook daar is meer flexibiliteit nodig.

Waar staat meer informatie over deze best practice?

Extra informatie is verkrijgbaar via het SintLucas@Work-projectenbureau. Daar is documentatie aanwezig ten aanzien van de opzet, planning en afronding van de diverse projecten.

Naam: Ineke Moonen
Functie: Docent en leercoach
Onderwijsorganisatie: Netwerkschool ROC Nijmegen
E-mail: i.moonen@roc-nijmegen.nl
Twitter: @inekemoonen
LinkedIn: Inekemoonen

Met welke onderwijsuitdaging/innovatie heb jij je de laatste tijd beziggehouden?

Ik heb me afgelopen jaren bezig gehouden met een wezenlijk onderdeel van de visie van onze Netwerkschool. We willen de beroepspraktijk echt leidend maken voor het onderwijs. Hiermee willen we de koppeling theorie - praktijk optimaal sluitend maken. De student moet op school kunnen leren wat voor de beroepspraktijk nodig is.

Welk terugkerend issue heb je opgelost met het ontwikkelen van deze nieuwe oplossing?

In het klassieke aanbod gerichte onderwijs is het onmogelijk om voor elke student de koppeling van theorie aan praktijk te realiseren. De student kan vaak niet in zijn eigen tempo leren en moet zich aanpassen aan het tempo van de groep. Elke student volgt dezelfde vakken op dezelfde tijd en wordt op hetzelfde moment tijd getoetst.

Hoe heb je deze uitdaging/innovatie aangepakt?

We hebben aan onze samenwerkingspartners gevraagd om leerplaatsprofielen te schrijven (zie ook de droom van Sonja Rijksen, red). Daarin kunnen studenten lezen wat de stageplaats te bieden heeft. Voor elke stageplaats is een leerplaatsprofiel ontwikkeld. Een leerplaats is een document waarin die kenmerken van de werksituatie zijn beschreven die relevant zijn voor het leren van de student. Alle leerplaatsprofielen staan in onze digitale leeromgeving. Studenten kiezen binnen de Netwerkschool zelf voor een stageplaats en daarmee een leerplaatsprofiel. Het leerplaatsprofiel bepaalt de kennis en vaardigheden die iemand nodig heeft en daarom hebben we de lesmodules gekoppeld aan leerplaatsprofielen. Studenten kiezen uit de onderwijscatalogus de modules die aansluiten bij deze stageplaats. De leercoach helpt bij het maken van deze keuzes. Ook wordt er een rooster samengesteld op basis van dat leerplaatsprofiel. Op deze manier stellen ze hun individuele leerroute samen die aansluit bij de beroepspraktijk! Het onderwijs is dus vraaggericht.

Wat heeft het je (en je school) opgeleverd?

Het heeft ons een flexibele vraaggericht onderwijssysteem opgeleverd, waarbij ook de traditionele rol van de docent is gewijzigd. We hebben geleerd om groepen met verschillende individuen aan te sturen die allemaal op eigen tempo en niveau leren. De theorie die op school wordt geleerd kan direct worden toegepast in de praktijk. Vragen die ontstaan tijdens stage kunnen op school tijdens de les gesteld en beantwoord worden. Dat maakt ook de lessen levendig en praktijkgericht!

Wat vinden de studenten/leerlingen ervan?

‘Het is fijn om zelf je stageplaats te mogen kiezen.’

‘Op school ben ik bezig met vakken die ook direct verband hebben met deze stage. Ik kan op school vragen stellen over dingen die ik in de stage tegenkom.’

‘Ik vind het fijn dat ik zelf mijn tempo kan bepalen, al heb ik daar wel aan moeten wennen.’

‘Het valt niet altijd mee om zoveel keuzes te moeten maken. Daar heb ik mijn leercoach wel bij nodig.’

‘Ik kom dankzij de leerplaatsprofielen beter voorbereid op stage, dat vond mijn werkbegeleider ook!’

Is het iets waar de omgeving (bedrijfsleven, ouders, omwonenden et cetera) blij van wordt? Zo ja, op wat voor manier?

Het bedrijfsleven reageert heel positief op de meer zelfstandige houding van de student. Ze vinden het ook prettig dat de student beter voorbereid de stage start en op school met thema’s werkt die zich tijdens de stage voordoen. De betrokkenheid van de leercoach/begeleider van de student is intensiever en dat wordt als prettig ervaren. De leerplaatsprofielen kunnen ook bij de zorginstellingen ingezet worden bij het (inwerken van) nieuwe en zittende collega’s.

Hebben andere scholen/opleidingen ook iets aan deze uitdaging/innovatie?

Leerplaatsprofielen kunnen in elk werkveld en voor elke opleiding de aansluiting tussen theorie en praktijk verbeteren. Hoe beter de aansluiting, hoe beter de motivatie van de student, waarmee het leerrendement optimaal wordt!

Waar staat meer informatie over deze best practice?

Leerplaatsprofielen zijn te vinden in de digitale leeromgeving van de Netwerkschool en op de sites van de samenwerkingspartners van de Netwerkschool of op te vragen via www.netwerkschool.nl.

Naam: Klasien de Nekker
Functie: Beleidsmedewerker onderwijs
Onderwijsorganisatie: Netwerkschool ROC Nijmegen
E-mail: k.denekker@roc-nijmegen.nl

Met welke onderwijsuitdaging/innovatie heb jij je de laatste tijd beziggehouden?

Ik heb me bezig gehouden met de ontwikkeling van minoren. Voor de opleidingen VZ/VP en MZ binnen Netwerkschool ROC Nijmegen heeft dit tot de volgende minoren geleid:

- Ondernemerschap binnen het mbo-onderwijs
- Doorstroom naar het hbo
- Internationalisering
- Verdieping in de zorg
- Doorstroom van niveau 3 naar 4

Welk terugkerend issue heb je opgelost met het ontwikkelen van deze nieuwe oplossing?

Het issue 'Hoe maak je het onderwijs aantrekkelijker en bied je ook de ruimte voor persoonlijke invulling en ontwikkeling?'. Daarnaast verbeter je met een groot aantal van bovengenoemde minoren de doorstroom naar vervolgopleiding of beroep.

Hoe heb je deze uitdaging/innovatie aangepakt?

We hebben op basis van de volgende principes minoren ontwikkeld: werken, ondernemen en studeren (WOS). Voor een aantal minoren betekent dat een verdieping of verrijking van de stof die eerder is aangeboden. Een aantal minoren is direct gericht op doorstroom naar vervolgopleiding of beroep. Verschillende interne en externe deskundigen hebben deze minoren ontwikkeld en inhoud gegeven.

Wat heeft het je (en je school) opgeleverd?

De opleiding biedt meer schakeringen in de opleiding en daarmee ook meer tevreden studenten.

Wat vinden de studenten/leerlingen ervan?

'Ik weet nu dat ik een studie in het hbo aankan als ik er voor ga.'

'Ondernemen is leuk, maar toch niet echt iets voor mij.'

'Ik weet nu ook hoe er in Spanje in de verzorging wordt gewerkt en zie hoe anders het kan zijn dan bij ons in Nederland.'

Zelfstandig ondernemen, een verdieping in taal en cultuur tijdens een buitenlandse stage, een succesvolle kennismaking met het hbo of een onderzoek naar verbetering van de zorg op kleine schaal: dat zijn voor jongeren studie-ervaringen waar ze de rest van hun leven met plezier aan terugdenken. Het zijn daarnaast vaak ook ervaringen die hen voorbereiden op werk of vervolgopleiding.

Is het iets waar de omgeving (bedrijfsleven, ouders, omwonenden et cetera) blij van wordt? Zo ja, op wat voor manier?

Het bedrijfsleven is blij met werknemers die zich al verdiept hebben op één of meerdere terreinen. Een student die een ondernemende houding toont, heeft geleerd buiten bestaande kaders te denken, is initiatiefrijk en minder afwachtend. Als het gaat om het vervolgtraject richting een ander niveau mbo of hbo geldt het volgende: door al tijdens je opleiding enkele maanden oriënterend en voorbereidend bezig te zijn, zal doorstroom beter verlopen en uiteindelijk tot een succesvoller resultaat leiden. Dit zou tot minder uitval kunnen leiden.

Hebben andere scholen/opleidingen ook iets aan deze uitdaging/innovatie?

Ik kan iedere school aanraden om een verdiepings- en verrijkingmogelijkheid te creëren.

Waar staat meer informatie over deze best practice?

De informatie staat uitgebreider beschreven in de onderwijscatalogus van de opleidingen. Verkrijgbaar via: netwerkschool@roc-nijmegen.nl

Naam: Janneke de Bonth
Functie: Docent
Opleiding: Mediavormgeving
Onderwijsorganisatie: SintLucas Boxtel
E-mail: j.de.bonth@sintlucas.nl

Met welke onderwijsuitdaging/innovatie heb jij je de laatste tijd beziggehouden?

Met het implementeren van modulair onderwijs (zie ook o.a. de droom van Frank Heezemans) en het begeleiden van studenten bij hun eigen leerarrangement, binnen mijn onderwijspraktijk (zie ook de droom van Rob Klaasen, red.).

Welk terugkerend issue heb je opgelost met het ontwikkelen van deze nieuwe oplossing?

Modulair onderwijs werkt erg overzichtelijk voor zowel de student als de docent. Vooraf is al duidelijk in welk dagdeel wat gebeurt. Ook de roostering zorgt voor veel structuur. Bovendien is het werken met dagdelen (van zo'n 3 uur) erg efficiënt. Van een lesuur blijft in de praktijk immers maar weinig over. Het begeleiden van studenten die allemaal hun eigen 'menu' hebben vraagt veel overzicht. Maar het biedt de student wel veel kansen en werkt motiverend. Je bent zo echt bezig met de ontwikkeling van een individu.

Hoe heb je deze uitdaging/innovatie aangepakt?

Deels begeleid door collega's, deels individueel.

Wat heeft het je (en je school) opgeleverd?

Bij de vraag 'Welk terugkerend issue' heb ik al enkele opbrengsten opgesomd. Verder is dit voor mij een prettige manier van werken waarbij ik nog meer in verbinding sta met mijn studenten.

Wat vinden de studenten/leerlingen ervan?

Ze moeten er aan wennen en de organisatie verloopt nog niet optimaal. Toch zijn ze zich wel bewust van de kansen. Zeker als je deze een-op-een met hen bespreekt.

Is het iets waar de omgeving (bedrijfsleven, ouders, omwonenden et cetera) blij van wordt? Zo ja, op wat voor manier?

De studenten (en ikzelf) worden er blij van. Indirect werkt dit ook op de organisatie door. Extern (bedrijfsleven, omwonende) zal hier minder van merken.

Hebben andere scholen/opleidingen ook iets aan deze uitdaging/innovatie?

Ja!

Waar staat meer informatie over deze best practice?

www.sintlucas.nl

Naam: Rob Klaasen
Functie: Docent
Opleiding: Mediavormgeving
Onderwijsorganisatie: SintLucas Boxtel
E-mail: r.klaasen@sintlucas.nl
Twitter: @robklaasen

Met welke onderwijsuitdaging/innovatie heb jij je de laatste tijd beziggehouden?

Ik ben voornamelijk aan het werk geweest met de ontwikkeling en invoering van basismodules (zie ook o.a. de droom van Frank Heezemans). Studenten krijgen gecompriemd een lesinhoud aan geboden in plaats van een heel jaar elke week! We hebben een heel jaar geprobeerd deelnemers leerstof aan te bieden in modules van een week (zie ook de droom van Janneke de Bonth, red).

Welk terugkerend issue heb je opgelost met het ontwikkelen van deze nieuwe oplossing?

Het doel is beter onderwijs aan te bieden. We hebben gezocht naar een goede aansluiting van de leerstof die op juiste manier bij de student past. Waardoor onze studenten nog gemotiveerder raken. Een en ander zit nog in ontwikkelingsfase. Wij proberen een lesevenheid aan te bieden in 4 dagdelen per week. Er zijn 14 basismodules waarmee we onze leerlijnen proberen af te dekken.

Hoe heb je deze uitdaging/innovatie aangepakt?

We hebben een aantal vakdocenten benoemd tot 'module'-schrijver. Deze docenten zoeken andere 'vakbroeders' die het totale weekprogramma vakspecifiek mee kunnen 'sturen'. Roostertechnisch vereist dit wel wat puzzelwerk. Ook de herkansingsstructuur geeft enkele vragen met betrekking tot de mogelijkheden.

Wat heeft het je (en je school) opgeleverd?

Na de 'skillsmodule' start nu een opzet in leerstofblokken van een week, in plaats van leerstof die we het hele jaar elke week aanbieden. Hierdoor kunnen onze studenten sneller leren en groeit hun motivatie. Er is ook meer combinatie van leerlijnen die passen bij het vak.

Wat vinden de studenten/leerlingen ervan?

Wij hebben de studenten aan het einde van het studiejaar 2012 – 2013 via een enquête gevraagd op enkele stellingen te reageren. Hieronder staan de stellingen en de antwoorden van de studenten:

Stelling 1: een basismodule duurt te lang

'Absoluut niet, want er zijn tussendoor andere opdrachten.'

'Er moet meer rekening houden worden met lopende projecten'

'Prima in een week. Maar bijvoorbeeld economie heeft meer tijd nodig.'

'Combinatie met andere projecten is belangrijk om te bekijken.'

'Goed, omdat je in korte tijd snel leert.'

'Niet mee eens: iedereen zou alle tijd moeten hebben voor module.'
'Een week is minimaal om je te ontwikkelen.'
'Tevreden over tijdsduur.'

Stelling 2: de inhoud was op of onder mijn niveau

'Soms op soms onder; het is wel veel.'
'Nuttig voor portfolio.'
'Inhoud is oké, maar wel rekening houden met rooster ivm deadlines.'

Stelling 3: de basismodules waren interessant en leerzaam

'Leerzaam!'
'Dit is per persoon verschillend.'
'De basismodules vallen tegen. Neem een voorbeeld aan de skillsmodules.'

Is het iets waar de omgeving (bedrijfsleven, ouders, omwonenden et cetera) blij van wordt? Zo ja, op wat voor manier?

Het is moeilijk om hier een antwoord op te geven. Het is toch vooral een interne ontwikkeling. Het is ook niet echt een schokkende ontwikkeling. Die bovendien te verfijnen valt. Zo zijn we nog aan het werk om de basismodule en de roostermogelijkheden te verbeteren. Maar de basisopzet voor onze manier van les geven wordt unaniem gewaardeerd door collega's en studenten. Het blijkt een goede innovatie te zijn.

Hebben andere scholen/opleidingen ook iets aan deze uitdaging/innovatie?

Ik denk dat 'vaardigheidsmodules' en basismodules – zeg maar het modulaire onderwijs – niet nieuw zijn. Maar het is wel een mooie nieuwe onderwijsontwikkeling binnen onze school.

Waar staat meer informatie over deze best practice?

www.sintlucas.nl

Naam: Sonja Rijksen
Functie: Onderwijskundige
Onderwijsorganisatie: Netwerkschool ROC Nijmegen
E-mail: s.rijksen@roc-nijmegen.nl
Twitter: @inekemoonen

Met welke onderwijsuitdaging/innovatie heb jij je de laatste tijd beziggehouden?

Binnen onze Netwerkschool is flexibilisering van onderwijs één van de belangrijkste speerpunten. Studenten plannen in samenspraak met hun werkbegeleider hun stagedagen (bijvoorbeeld gedurende dagen dat deze zelf werkzaam is) en kiezen in samenspraak met hun leercoach een leerplaatsprofiel. Een leerplaatsprofiel is een document waarin alle kenmerken van de werksituatie zijn beschreven die relevant zijn voor het leren van de student (zie ook de droom van Ineke Moonen, red.). Op basis van zijn keuze krijgt de student een pakket onderwijsmodules aangeboden dat aansluit bij zijn werkzaamheden in de beroepspraktijk (BPV/stage). Onderwijs is afgestemd op de praktijk en leren binnen de Netwerkschool is daarmee niet meer aanbod-, maar vraaggericht.

Welk terugkerend issue heb je opgelost met het ontwikkelen van deze nieuwe oplossing?

Studenten krijgen, zoals gezegd, per gekozen leerplaatsprofiel een set aan onderwijsmodules aangeboden, gerelateerd aan de praktijksituatie waarbinnen zij stage lopen. Het pakket aan modules vormt hun basisrooster en daarnaast plannen ze het andere deel van hun studie digitaal in (in de zogenaamde weekplanning). Per week geven studenten aan op welke dagen zij stagelopen, wanneer ze aanwezig zijn bij de begeleide zelfstudiemogelijkheden in het studiecentrum en wanneer ze gebruik maken van het aanbod aan skillslessen.

Uiteindelijk kan de student versnellen en vertragen, doordat hij kan afwijken in het aantal modules dat hij volgt. Leren wat je nodig hebt in je eigen tempo, dat motiveert!

Hoe heb je deze uitdaging/innovatie aangepakt?

De verschillende leerplaatsprofielen zijn geclusterd. Op basis van deze clustering wordt een basisrooster voor de student gemaakt voor een periode van 20 weken. Dit zorgt ervoor dat studenten wel die onderwijsmodules krijgen aangeboden die aansluiten op hun huidige leerplaats (Just in Time). Dus, onderwijsmodules m.b.t. kraamzorg als studenten stage lopen in de kraamzorg of op een kraamafdeling, onderwijsmodules m.b.t. gehandicaptenzorg als studenten stage lopen in een zorginstelling voor gehandicapten.

Wat heeft het je (en je school) opgeleverd?

Hoger leerrendement door onderwijs op maat aan te bieden. Gemotiveerdere studenten doordat het onderwijs direct aansluit op de praktijk en mogelijkheden biedt te versnellen (ook doordat onderwijsinstelling ook tijdens reguliere vakanties geopend is).

Wat vinden de studenten/leerlingen ervan?

'Ik ga veel beter voorbereid naar mijn stageplaats. Als ik iets niet begrijp, kan ik er op school weer mee verder.'

'Fijn dat ik nu kan versnellen, als ik dat wil.'

'Ik kan zelf keuzes maken in mijn rooster. Dan biedt een stukje vrijheid.'

'Ik voel me nu veel verantwoordelijker voor datgene wat ik ga leren.'

Is het iets waar de omgeving (bedrijfsleven, ouders, omwonenden et cetera) blij van wordt? Zo ja, op wat voor manier?

Het was altijd al een uitdrukkelijke wens van de beroepspraktijk om het binnenschoolse onderwijs inhoudelijk zo goed mogelijk te laten aansluiten bij de BPV-plaats. Dat is hiermee bereikt.

Hebben andere scholen/opleidingen ook iets aan deze uitdaging/innovatie?

Iedere beroepsopleiding kan in principe onderwijs aanbieden dat aansluit bij de beroepspraktijk en de individuele (rooster) wensen van de student.

Waar staat meer informatie over deze best practice?

Voor meer informatie zie www.roc-nijmegen.nl/netwerkschool of www.netwerkschool.nl.

Naam: Emmy Brinker
Functie: (Kern)docente
Onderwijsorganisatie: Netwerkschool Helicon Opleidingen
Opleiding: Eco & Wildlife
E-mail: e.brinker@helicon.nl

Met welke onderwijsuitdaging/innovatie heb jij je de laatste tijd beziggehouden?

Ik heb me vooral bezig gehouden met het implementeren van de ELO (Elektronische Leer Omgeving) binnen onze school. Een belangrijke pijler van onze Netwerkschool is maatwerk en flexibiliteit binnen het onderwijs. De ELO staat voor Elektronische Leeromgeving en is sinds september 2013 operationeel binnen Helicon Velp. De officiële naam is 'PedIT' en dit staat voor 'pedagogische IT'. PedIT is een zogeheten 'social learning & collaboration omgeving'. Of in de volksmond: een digitale leeromgeving. Het verschil ten opzichte van andere leeromgevingen is dat PedIT individueel leren (maatwerk) vloeiend combineert met samenwerken. PedIT is een flexibele omgeving die het leren op verschillende manieren ondersteunt. Alle didactische online werkvormen zijn mogelijk.

Welk terugkerend issue heb je opgelost met het ontwikkelen van deze nieuwe oplossing?

Met de komst van de ELO zijn de volgende punten binnen onze school aangepakt:

- duidelijke structuur per opleiding; alles (lesstof, opdrachten, BPV's) digitaliseren
- afspraken over de structuur van onze Integrale Opdrachten (plan, do, check, act)
- afspraken over het digitaal aanbieden van onze lesstof
- een digitale informatiecatalogus
- het vinden van digitaal lesmateriaal is gestructureerd.
- structuur in onze BPV-trajecten (met name de formulieren)
- het (bij)sturen van het leerproces van onze studenten en ze van feedback voorzien tijdens het maken van opdrachten
- het structureren van coaching van onze studenten

Hoe heb je deze uitdaging/innovatie aangepakt?

We hebben een team samengesteld van enthousiaste, motiverende mensen die zich bezig houden met de implementatie, het vullen en het kenbaar maken van de ELO. We hebben administrators die alle administratieve taken op zich nemen, zoals het invoeren en koppelen van onze studenten, de grote schil van de ELO vormgeven en bijhouden, het vullen van de digitale mediatheek, het archiveren en eerstelijns hulp aanbieden. Daarnaast hebben we per opleidingsteam een ELO-expert die onder andere als taken heeft om collega's te enthousiasmeren, nieuwe dingen te signaleren, afspraken te maken binnen het team, als vraagbaak te fungeren en de verantwoording te dragen voor het overzicht van de plaatsing en check van de Integrale Opdrachten. Naast deze groep mensen hebben we een teamleider die zich bezig houdt met de kaders en financiële zaken en een expert vanuit PedIT die ons ondersteunt met trainingen en lessen.

We hebben de docenten regelmatig trainingen aangeboden om eigen te worden met de ELO. Daarnaast sturen we op het belang van de ELO voor zowel onze studenten als docenten. Regelmatig vinden er vergaderingen en overleggen plaats tussen teamleider, administrators en ELO-experts. Onze externe expert is zichtbaar binnen de school en altijd bereid om daar waar nodig te helpen. Ook met haar worden regelmatig gesprekken gevoerd. Met name het enthousiasmeren en het daadwerkelijk vullen van de ELO per team verdient aandacht.

Wat heeft het je (en je school) opgeleverd?

Persoonlijk: leren werken met een ELO, motiveren en aansturen van mensen, leren organiseren, vergaderingen beleggen en aansturen, inzicht krijgen in een project dat schoolbreed geïmplementeerd moet worden en werken met deadlines.

De school: meer structurering van opleidingen, opdrachten en lesstof, maatwerk en flexibel werken voor onze studenten en docenten, verzamelplek van BPV-plekken, les informatie, aankondigingen van lezingen en activiteiten en dossier opbouw van studenten met feedback van docenten en coaches.

Wat vinden de studenten/leerlingen ervan?

Op dit [filmpje](#) geven studenten van Helicon Velp aan hoe zij de ELO ervaren. Studenten werken binnen de ELO aan hun integrale opdrachten, BPV-opdrachten en coachingopdrachten. Het lesmateriaal wordt via de ELO aangeboden. Docenten kunnen de studenten tijdens het maken van de opdrachten voorzien van feedback. Daarnaast kunnen zij het leerproces (bij)sturen. Studenten kunnen onderling communiceren en elkaar van feedback voorzien.

Is het iets waar de omgeving (bedrijfsleven, ouders, omwonenden et cetera) blij van wordt? Zo ja, op wat voor manier?

In de toekomst (en deels al huidige praktijk) gaan we bedrijven, BPV-begeleiders en ouders beperkt toegang verschaffen binnen de ELO. Ook de cijferregistratie wordt gekoppeld aan de ELO. We zouden tevens graag een alumniomgeving creëren voor onze oud-studenten. Binnen de netwerkschool werken we graag met bedrijven die ook een link hebben met onze opleidingen. Deze bedrijven krijgen binnen de ELO een ruimte om zichzelf te promoten, BPV-plaatsen aan te bieden en gastlessen te plaatsen. De BPV-begeleiders kunnen de studenten tijdens hun BPV-periode voorzien van feedback. Dit kan gaan over de BPV-opdrachten, maar ook over het persoonlijk functioneren. De docent/coach kan dan via de ELO hierop reageren of in gesprek gaan met de BPV-begeleider en de student. Ouders krijgen toegang tot de cijferlijsten van hun kinderen totdat zij 18 jaar zijn, zodat de directe betrokkenheid van ouders met de school wordt vergroot.

Hebben andere scholen/opleidingen ook iets aan deze uitdaging/innovatie?

We geven regelmatig voorlichtingen aan andere vestigingen om de ELO/PedIT, op maat ingericht door Helicon Velp, te promoten. De ELO is toepasbaar voor iedere school en kan ingericht worden naar de wensen van deze school/studenten.

Waar staat meer informatie over deze best practice?

Op www.mbovelp.nl vind je informatie. Neem daarnaast een kijkje op de ELO van Netwerkschool Helicon Opleidingen MBO Velp, via de volgende link:

<http://elovelp.helicon.nl>.

Ga voor meer informatie over pedIT naar: <http://www.pedit-nederland.nl/>.

Naam: Gert-Jan Jacobs
Functie: Projectleider Netwerkschool ROC Nijmegen
Onderwijsorganisatie: ROC Nijmegen
Opleiding: Verzorgende IG, Verpleegkundige. Medewerker
Maatschappelijke Zorg niv. 3 en 4
E-mail: Gert-jan.jacobs@roc-nijmegen.nl
LinkedIn/Twitteraccount: Gert-janJacobs/@gert-janjacobs

Met welke onderwijsuitdaging/innovatie heb jij je de laatste tijd beziggehouden?

Het belang van het aanbieden van het beroepsonderwijs voor de vier zorgopleidingen vanuit de principes van vraaggericht leren en blended learning.

Welk terugkerend issue heb je opgelost met het ontwikkelen van deze nieuwe oplossing?

We maken studerenden tijdens hun beroepsopleiding verantwoordelijk voor hun eigen (leer)vragen op basis van wat de praktijk/zorgvrager van hen verlangt. Binnen het onderwijs zetten we in op een mix aan eigentijdse en bewezen leeractiviteiten die aansluiten bij de diversiteit aan leervoorkeuren van de BOL-studenten en BBL-deelnemers.

Hoe heb je deze uitdaging/innovatie aangepakt?

Vanuit een onderzoek naar voorwaarden voor vraaggericht leren en binnen de principes van blended learning zijn ondersteunende instrumenten ontwikkeld om vraaggericht leren ook daadwerkelijk mogelijk te maken.

Wat heeft het je (en je school) opgeleverd?

- Inzet van leerplaatsprofielen als leidend instrument voor binnenschools en buitenschools leren.
- De rol/taak van leercoach is in samenspraak met HRM ontwikkeld en is ingezet binnen onze Netwerkschool. Het proces van leren krijgt hierdoor meer aandacht dan het product van leren.
- Onderwijs dat volgens het format van digitale didactiek (DIDAC) voldoet aan de principes van blended learning. Voor studenten staan onder meer de opdrachten en de literatuur in een digitale leeromgeving. Verder zijn er weblectures beschikbaar. En de student kan a.d.h.v. filmpjes verpleegkundige vaardigheden aanleren. De ICT-toepassing zelf (als de manier waarop de toepassing wordt ingezet) moet aansluiten bij de actuele onderwijspraktijk.

Wat vinden de studenten/leerlingen ervan?

‘Ik leer op school wat ik direct kan toepassen in de praktijk en visa versa.’
‘Ik kan zelf keuzes maken voor skills onderwijs en begeleide zelfstudie.’

Is het iets waar de omgeving (bedrijfsleven, ouders, omwonenden et cetera) blij van wordt? Zo ja, op wat voor manier?

Het bedrijfsleven is blij omdat het onderwijs nu echt aansluit op de praktijk. De praktijk is dus echt leidend geworden in het primaire proces op school en niet alleen vanuit het kwalificatiedossier.

Studenten zijn blij omdat ze 'just in time, just enough & real time' leren.

Hebben andere scholen/opleidingen ook iets aan deze uitdaging/innovatie?

Jazeker, voorwaarde is wel dat het onderwijs flexibel, modulair en in fases wordt aangeboden. Dus niet vanuit een 'leerstof – of jaarklassensysteem'.

Waar staat meer informatie over deze best practice?

Meer informatie staat in mijn masterthesis 'Vraaggericht leren binnen de principes van blended learning'. Deze kun je opvragen door mij een mail te sturen: gert-jan.jacobs@roc-nijmegen.nl.

Naam: Joop Neutkens
Functie: Docent
Onderwijsorganisatie: SintLucas Boxel
Opleiding: Mediavormgeving
E-mail: j.neutkens@sintlucas.nl

Met welke onderwijsuitdaging/innovatie heb jij je de laatste tijd beziggehouden?

Ik heb meegebouwd aan de onderwijsmodules (zie o.a. de droom van Frank Heezemans) door instructiefilmpjes te maken.

Welk terugkerend issue heb je opgelost met het ontwikkelen van deze nieuwe oplossing?

De docent is te vaak bezig met het herhaald uitleggen van een reeks praktische handelingen. Handiger is om die instructie te filmen. Dan kunnen de studenten het steeds weer terugkijken. En ze kunnen de filmpjes pauzeren of even terugspoelen.

Hoe heb je deze uitdaging/innovatie aangepakt?

Gewoon de iPhone gepakt en korte filmpjes gemaakt die samen het werkproces uitleggen.

Wat heeft het je (en je school) opgeleverd?

Je hebt als docent meer tijd ter beschikking voor individuele aandacht binnen het ontwerpproces. En de student kan de instructie terugkijken wanneer en waar hij of zij dat wil. Zo vaak het maar nodig is.

Wat vinden de studenten/leerlingen ervan?

'Hartstikke handig!'

'Ik kan nu meteen aan de slag wanneer ik het wil.'

Is het iets waar de omgeving (bedrijfsleven, ouders, omwonenden et cetera) blij van wordt? Zo ja, op wat voor manier?

De student kan tijd- en plaatsafhankelijk werken met behulp van deze filmpjes. Dus ook op stage.

Hebben andere scholen/opleidingen ook iets aan deze uitdaging/innovatie?

Natuurlijk: gewoon dóén.

Waar staat meer informatie over deze best practice?

Op Vimeo staan enkele instructiefilmpjes, bijvoorbeeld:
<http://bit.ly/voorbeeldfilmpje>.

Naam: Frank Heezemans
Functie: Programmamanager
Onderwijsorganisatie: SintLucas Boxel
Opleiding: Mediavormgeving
E-mail: f.heezemans@sintlucas.nl
Twitter: @FrankHeezemans

Met welke onderwijsuitdaging/innovatie heb jij je de laatste tijd bezig gehouden?

Beter onderwijs tegen realistische en haalbare/betaalbare kosten. Een van de belangrijkste ontwikkelingen daarbij was het opzetten van een nieuw curriculum voor de opleiding Mediavormgeving. We hebben het aloude klassensysteem bijna volledig losgelaten. Er is nog wel een basisjaar, waarbij er overigens al gelijk een tweedeling is: je kunt kiezen uit 2D/3D of creatief vakman. Je krijgt in dit eerste jaar de zogeheten Skillsmodules aangeboden, waarin je telkens in drie weken tijd een module doorloopt. Bijvoorbeeld: het samenstellen van een online portfolio van al je ontwerpen. In totaal zijn er vier skillsmodules.

Na dit eerste jaar ga je je specialiseren in een bepaalde studierichting. Voor dit specialistische vervolg zijn drie niveaus opgesteld. Je mag naar een volgend niveau als je aan bepaalde eisen voldoet. Je moet dus laten zien dat je de juiste competenties en werkprocessen onder de knie hebt. Binnen elke niveau worden modules en projecten tegelijk aangeboden. Zo kan het zijn dat je in MV2 je projecten binnen de Studio N2, ons reclamebureau waar je met echte klanten werkt, uitvoert. Een treetje lager zijn de S@W-projecten N2: ook opdrachten met echte klanten, maar met meer begeleiding dan binnen de studio. Voor diegenen die de stap in de echte wereld nog niet kunnen maken zijn er de Themaprojecten N1 en N2: fictieve projecten die je uitvoert in een beschermde omgeving met veel begeleiding.

Welk terugkerend issue heb je opgelost met het ontwikkelen van deze nieuwe oplossing?

Het curriculum voorziet maatwerk en flexibiliteit. Een student doorloopt in eigen tempo onder begeleiding van een vaste studieloopbaanbegeleider de opleiding.

Hoe heb je deze uitdaging/innovatie aangepakt?

In den beginne met een vaste kern bestaande uit een vijftal medewerkers van het team mediavormgever: veel overleggen, beelden delen en besluiten nemen. Nu wordt het team steeds meer een resultaatverantwoordelijk team waardoor besluiten door het gehele team worden genomen.

Wat heeft het je (en je school) opgeleverd?

Enorme waardering voor de collega's, een groei van het team mediavormgever richting een volwassen resultaatverantwoordelijk team. En last but not least: een curriculum om trots op te zijn.

Wat vinden de studenten/leerlingen ervan?

'Ik kan zelf keuzes maken binnen mijn opleiding.'

'Dankzij mijn studieloopbaanbegeleider heb ik leren plannen en kan ik nu het een en ander beter organiseren'

'Als je wilt kun je zoveel meer doen.'

Is het iets waar de omgeving (bedrijfsleven, ouders, omwonenden, etcetera) blij van wordt? Zo ja, op wat voor manier?

Alle genoemde partijen zijn stakeholders van onze Netwerkschool. Zij worden nadrukkelijk betrokken bij de ontwikkelingen.

Hebben andere scholen/opleiding en ook iets aan deze uitdaging/innovatie?

Jazeker, kom naar de workshops en presentaties die de vijf Netwerkscholen houden op verschillende conferenties.

Waar staat meer informatie over deze best practice?

Op www.sintlucas.nl en www.netwerkschool.nl. Op YouTube staat een mooie animatie (gemaakt door SintLucas-studenten!) over het curriculum van de opleiding Mediavormgeving: <http://bit.ly/MVSintLucas>.

Naam: Harold Lammertink
Functie: teamleider
Onderwijsorganisatie: Netwerkschool Helicon Opleidingen
E-mail: h.lammertink@helicon.nl
LinkedIn/Twitteraccount: @H_Lammertink

Met welke onderwijsuitdaging/innovatie heb jij je de laatste tijd beziggehouden?

Ik heb mij binnen de Netwerkschool voornamelijk bezig gehouden met het ontwerpen, ontwikkelen en implementeren van de Onderwijscatalogus.

Welk terugkerend issue heb je opgelost met het ontwikkelen van deze nieuwe oplossing?

Als de Onderwijscatalogus eenmaal geïmplementeerd is, doen we volledig recht aan het doel van de Netwerkschool om het onderwijs flexibel en op maat voor de student in te richten. Daarnaast zal er door het wegwerken van de overlap in het aanbod tussen de verschillende opleidingen een efficiëncyslag gemaakt zijn die kostenbesparend is.

Wat heeft het je (en je school) opgeleverd?

In deze fase van het traject heeft het in kaart brengen van de opleidingen er voor gezorgd dat docenten weer goed in beeld hebben hoe de opleidingstrajecten in elkaar zitten. Zij hebben inzicht gekregen in wat er binnen de school in de andere opleidingen aangeboden wordt. Dit heeft geleid tot samenwerking tussen de verschillende opleidingen, het opschonen van het aanbod (actualiseren) en het beschrijven van het aanbod en de samenhang tussen de verschillende componenten.

Wat vinden de studenten/leerlingen ervan?

We zijn nog niet 'live', maar in het traject hebben we ook overleg gehad met onze studentenraad. Zij worden met name enthousiast van de mogelijkheid die studenten krijgen om invloed uit te oefenen op de inhoud van het eigen opleidingstraject. Verder ontstaat er ruimte om te kiezen!

Is het iets waar de omgeving (bedrijfsleven, ouders, omwonenden et cetera) blij van wordt? Zo ja, op wat voor manier?

Het bedrijfsleven geeft aan dat het werken met de Onderwijscatalogus de mogelijkheid gaat bieden om maatwerk in te kopen voor het professionaliseren van het eigen personeel. Scholing op maat!
Daarnaast kan het bedrijfsleven direct input leveren op de inhoud van het aanbod.

Hebben andere scholen/opleidingen ook iets aan deze uitdaging/innovatie?

Scholen die een efficiëncyslag willen maken, flexibel willen gaan organiseren en recht willen doen aan keuzes van studenten kunnen zeker iets hebben aan het werken met een Onderwijscatalogus.

Waar staat meer informatie over deze best practice?

Neem voor meer informatie vooral contact met ons op!

pijlernetwerk

Naam: Helma Meeussen
Functie: Adviseur Communicatie & Marketing
Onderwijsorganisatie: Netwerkschool Nijmegen
E-mail: h.meeussen@roc-nijmegen.nl
LinkedIn: nl.linkedin.com/in/helmameeussen?
Twitteraccount: @helmameeussen
Mijn blogadres: www.roc-nijmegen.nl/netwerkschool

Met welke onderwijsuitdaging/innovatie heb jij je de laatste tijd beziggehouden?

Als Netwerkschool hebben we ouderbetrokkenheid en -participatie hoog in het vaandel staan. Vanaf het begin hebben we ouders zo veel mogelijk betrokken bij de (ontwikkeling) van het onderwijs van hun kind. Ouderbetrokkenheid stopt niet bij 16 of 18 jaar. Vandaar dat we als Netwerkschool ook als doel hebben het partnerschap met ouders en studenten te versterken.

Welk terugkerend issue heb je opgelost met het ontwikkelen van deze nieuwe oplossing?

Door ouders te informeren en actief te betrekken hebben we ieders verwachtingen (van school en ouders) met elkaar gedeeld. Dat schept duidelijkheid. Je hoopt als school een sfeer te scheppen waarin iedereen welkom is. Er is meer sprake van een gelijkwaardige relatie. Je zorgt ook voor een voortzetting van de relatie tussen ouders en school bij de overgang van vmbo naar mbo.

Hoe heb je deze uitdaging/innovatie aangepakt?

- * We hebben het aantal ouderavonden uitgebreid, waardoor ouders vaker geïnformeerd worden over inhoud en werkwijze van de Netwerkschool.
- * Er is een ouderklankbordgroep opgericht die vier keer per jaar bijeenkomt. Met deze groep ouders is er een visie op ouderparticipatie opgesteld.
- * Ouders ontvangen vier keer per jaar een digitale nieuwsbrief, waar ook een 'U vraagt, wij antwoorden'- item is opgenomen.
- * Er worden Netwerkcafé's georganiseerd, waarbij ouders niet enkel worden uitgenodigd, maar ook thema's kunnen aangedragen. Voorbeelden zijn: 'Social Media en Mediawijsheid' of 'Een dag in de stagepraktijk van uw kind'.
- * Er vinden 10-minuten gesprekken met ouders plaats.
- * Ouders werkzaam in de zorg of ouders die op een andere wijze kennis willen delen, zijn gevraagd om workshops of gastlessen te verzorgen.

Wat heeft het je (en je school) opgeleverd?

Contacten vinden niet enkel meer plaats als er 'problemen' zijn. Ouders denken en helpen mee en voelen zich mede verantwoordelijk voor de ontwikkeling van het onderwijs aan de jongere. Ze kijken kritisch mee, maar bieden ook support. Verwachtingen van de opleiding, de ouders en de studenten worden met elkaar gedeeld. Ouders zullen zich daardoor ook eerder achter de school willen scharen.

Wat vinden de studenten/leerlingen ervan?

'Het is fijn als mijn ouder goed geïnformeerd wordt, maar niet teveel.'

Een 18-plusser: 'Ik heb er totaal geen moeite mee als mijn ouders nog benaderd of uitgenodigd worden als het om mijn opleiding gaat.'

Is het iets waar de omgeving (bedrijfsleven, ouders, omwonenden et cetera) blij van wordt? Zo ja, op wat voor manier?

Als stakeholder kunnen ouders samen met de jongere de route naar vakmanschap een hogere waardering geven. Als partner kunnen ouders een rol spelen bij het tegengaan van verkeerde studiekeuzes. Dit betekent minder studie-uitval of switchgedrag.

Hebben andere scholen/opleidingen ook iets aan deze uitdaging/innovatie?

Het afgelopen jaar heeft het ministerie van OCW zich nadrukkelijk uitgesproken over het belang van partnerschap tussen ouders en school. Daarbij wordt ook in het kader van Loopbaanleren de rol van de ouders als 'medebepalers' bij het zoeken naar een vervolgopleiding of werk genoemd. Ouders dienen samen met de school de student te ondersteunen. Als je daarbij ieders bijdragen zoveel mogelijk op elkaar afstemt, zal dat het leren, de motivatie en de ontwikkeling van de studenten optimaal bevorderen. Ouders en opleiding kunnen samen gunstige condities creëren.

Waar staat meer informatie over deze best practice?

O.a. op www.roc-nijmegen/netwerkschool.nl.

Naam: Jeannine van den Boer
Functie: docent
Onderwijsorganisatie: SintLucas
Opleiding: Mediavormgeving
E-mail: j.van.den.boer@sintlucas.nl
LinkedIn/Twitteraccount: @jeanninevdb

Met welke onderwijsuitdaging/innovatie heb jij je de laatste tijd beziggehouden?

Mijn uitdagingen lagen zowel intern als extern. Wat betreft het eerste: ik heb twee keer het Netwerkcafé mee georganiseerd, in modulevorm studenten begeleid en beoordeeld, ambitieprojecten aangeboden aan studenten en aangepaste trajecten doorgevoerd (verkort en verlengd afstudeertraject).

Externe uitdagingen: contact en samenwerking met University Tilburg en met MU Eindhoven. We zijn een samenwerking aangegaan met stichtingen als ontwikkelingsgericht project voor studenten en als Meesterproef.

Welk terugkerend issue heb je opgelost met het ontwikkelen van deze nieuwe oplossing?

- * Informatie verstrekken over ontwikkelingen Netwerkschool
- * Uitdagende onderwijsprojecten bieden
- * Validiteit vaststellen van ondernemersplan als onderdeel van de examinering

Hoe heb je deze uitdaging/innovatie aangepakt?

We hebben via ons netwerk (in eerste instanties online connecties; daarna hebben we onze gesprekspartners pas 'echt' leren kennen) kansen gevonden om ons onderwijsconcept onder een breder voetlicht te brengen.

Zo mochten we samen met onze studenten ons onderwijsconcept presenteren tijdens het 5-jarig jubileum van de School of Humanities aan professoren en studenten van de UvT. Ook hebben we in Tilburg deelgenomen aan een inspiratiedag digitale media en school. Hier kwamen onderwijsgeïnteresseerden op af uit allerlei geledingen; van basisschool tot hbo. Ten slotte hebben we i.s.m. het MU en studenten van de UvT het MU open school project ondersteund. Dit laatste is ons zo goed bevallen dat het in de toekomst een vervolg gaat krijgen middels MU University.

Binnen SintLucas organiseren we vier keer per jaar een Netwerkcafé, waarin studenten en collega's hun persoonlijke onderwijssuccessen delen met de rest van de school.

Wat heeft het je (en je school) opgeleverd?

We kunnen nu in dezelfde tijd studenten beter begeleiden en feedback geven. En wat het ook heeft opgeleverd: trots!

Wat vinden de studenten/leerlingen ervan?

'Super! Mooie kans om op zo'n podium te staan en mijn netwerk uit te breiden.'

Is het iets waar de omgeving (bedrijfsleven, ouders, omwonenden et cetera) blij van wordt? Zo ja, op wat voor manier?

Vanuit de gedachte dat onderwijs gesubsidieerd is en een hoog onderwijsniveau het beste middel is om een samenleving 'gezond' te houden, vinden wij het belangrijk om onze resultaten te delen met collega's binnen school, maar ook met andere geïnteresseerden, zoals onze eigen studenten en andere instituten in en rondom onderwijsland.

Hebben andere scholen/opleidingen ook iets aan deze uitdaging/innovatie?

Ja, ik denk dat het een uitstekende didactische werkvorm is. Je krijgt heel veel energie van het delen van je successen. Zowel jijzelf als je omgeving groeit erdoor.

Waar staat meer informatie over deze best practice?

<http://www.smc013.nl/inspiratiedag-digitale-media-en-school> en
<http://muopenschool.nl/home/>.

Naam: Jeroen Thoonen
Functie: docent SWD
Opleiding: Mediavormgeving
Onderwijsorganisatie: SintLucas
E-mail: j.thoonen@sintlucas.nl

Met welke onderwijsuitdaging/innovatie heb jij je de laatste tijd beziggehouden?

De verbetering van de samenwerking tussen SintLucas en de hbo-opleiding NHTV te Breda.

Welk terugkerend issue heb je opgelost met het ontwikkelen van deze nieuwe oplossing?

Doordat je met twee studierichtingen binnen een onderwijsinstelling te maken hebt en daarnaast ook nog die tussen een mbo en hbo, kan dit voor problemen zorgen. Nu is er betere planning en afstemming tussen de twee onderwijsinstellingen en binnen SintLucas zelf.

Hoe heb je deze uitdaging/innovatie aangepakt?

Door niet alleen te kijken wat de theorie zegt en welke plannen er liggen, maar juist te kijken waar studenten en docenten praktisch tegen aan lopen in een samenwerkingsproject op korte en lange duur. Er is best een aantal kritische evaluatie momenten nodig om de waardevolle zaken van de problemen te scheiden. Deze evaluatie moet ook leiden tot verbetering. Anders heeft het geen effect. Soms heeft dit wat voeten in de aarde, omdat de ene school met periodes werkt en de ander niet.

Wat heeft het je (en je school) opgeleverd?

Beter inzicht in waar de aansluitingsmogelijkheden liggen en waar nu nog de problemen zitten. Na het eerste jaar loopt het project volgend jaar hopelijk nog beter. Hierdoor ervaren studenten een grotere meerwaarde. De opdrachten zijn dan vermoedelijk ook beter, net als de samenwerking tussen studies en scholen onderling.

Wat vinden de studenten/leerlingen ervan?

‘Dit zijn waardevolle projecten waar van elkaar geleerd wordt, maar af en toe zorgden de projecten ook voor problemen in de planningen.’

Is het iets waar de omgeving (bedrijfsleven, ouders, omwonenden et cetera) blij van wordt? Zo ja, op wat voor manier?

Het NHTV krijgt door de expertise van de SintLucas-studenten betere eindresultaten gepresenteerd. Hierdoor kan het NHTV naar buiten toe ook weer een beter resultaat laten zien aan externe partijen. Of dit nu is voor open dagen van NHTV of presentaties van studenten aan NHTV.

Hebben andere scholen/opleidingen ook iets aan deze uitdaging/innovatie?

Ja, vooral het kritisch blijven kijken naar vernieuwing in projectvormen en onderwijs. Samenwerking is één ding, maar het goed faciliteren en kunnen uitvoeren is een tweede. Goed blijven kijken wat een verbetering is, is waardevol voor student en docent.

Waar staat meer informatie over deze best practice?

Informatie vind je terug op: www.sintlucas.nl.

Naam: Rene Wassenberg
Functie: Gastdocent
Onderwijsorganisatie: SintLucas Boxel
Opleiding: Mediavormgeving
E-mail: re.wassenberg@sintlucas.nl
LinkedIn: <http://about.me/renewassenberg>
www.ruwwerk.nl

Met welke onderwijsuitdaging/innovatie heb jij je de laatste tijd beziggehouden?

Ik heb studenten van MV2 en MV3 begeleid bij hun werkprocessen tijdens de zogeheten @work-opdrachten van SintLucas. Ik heb dit gedaan op mijn wijze en volgens mijn visie vanuit het bedrijfsleven. Ik heb ze op alle denkbare gebieden uitgedaagd bewuste keuzes te maken in hun processen. De leermomenten liggen niet alleen in de opdrachten, maar ook in de dagelijkse omgang met elkaar. Door zelfreflectie en feedback op elkaar heb ik ze laten inzien dat alles draait om communicatie.

Welk terugkerend issue heb je opgelost met het ontwikkelen van deze nieuwe oplossing?

Studenten hebben de neiging de schuld van het niet volgens verwachting verlopen van processen buiten zichzelf te leggen. Het ligt volgens hen vaak aan een ander. Meestal geven ze het systeem (rooster, leraar, omstandigheden) de schuld.

Hoe heb je deze uitdaging/innovatie aangepakt?

Ik heb de studenten een spiegel voorgehouden en ze op die manier geconfronteerd met het feit dat zij zelf onderdeel uitmaken van het systeem. Hierdoor zien ze in dat de oplossing ook vaak binnen handbereik ligt, namelijk bij henzelf.

Wat heeft het je (en je school) opgeleverd?

Met dit inzicht zal het voor de betrokkenen inzichtelijker worden welk aandeel ieder individu heeft in een werkproces.

Wat vinden de studenten/leerlingen ervan?

De studenten hebben het als prettig ervaren. Geen 'schoolse' aanpak, maar open communicatie op gelijk niveau. Ik ben getypeerd als een relaxte docent die vakkundig overkomt. De praktijkvoorbeelden die ik de studenten gegeven heb, hebben hen verder gebracht.

Is het iets waar de omgeving (bedrijfsleven, ouders, omwonenden et cetera) blij van wordt? Zo ja, op wat voor manier?

Daar ben ik van overtuigd. Door meer zelfkennis maak je bewustere keuzes in alle opzichten. Dat reikt tot ver buiten de school en is voornamelijk prettig voor jezelf. De directe omgeving profiteert daar weer van.

Hebben andere scholen/opleidingen ook iets aan deze uitdaging/innovatie?

Natuurlijk! Iedereen!

Waar staat meer informatie over deze best practice?

Dat boek/artikel ga ik ongetwijfeld nog schrijven ;-). Meer informatie over de @work-opdrachten vind je op www.sintlucas.nl.

Naam: Frans Barten
Functie: Coördinator BPV binnen de Netwerkschool
Onderwijsorganisatie: SintLucas Boxel
Opleiding: Mediavormgeving
E-mail: f.barten@sintlucas.nl

Met welke onderwijsuitdaging/innovatie heb jij je de laatste tijd beziggehouden?

Ik heb me gericht op de digitalisering van de Beroepspraktijkvorming met een interactieve rol van de student.

Welk terugkerend issue heb je opgelost met het ontwikkelen van deze nieuwe oplossing?

Studenten moeten actief zijn in de zoektocht naar een stagebedrijf.

Hoe heb je deze uitdaging/innovatie aangepakt?

Ik heb samen met ontwikkelaar Xebic een draaiboek vastgesteld van de matchprocedure.

Wat heeft het je (en je school) opgeleverd?

Dit heeft ons een prima tool opgeleverd, dat ik beter vind dan Magister.

Wat vinden de studenten/leerlingen ervan?

We zitten nog in de pilotfase, dus er zijn nog geen resultaten.

Is het iets waar de omgeving (bedrijfsleven, ouders, omwonenden et cetera) blij van wordt? Zo ja, op wat voor manier?

Hopelijk wel. We willen graag dat bedrijven door middel van profilering een actieve online rol kunnen krijgen in de match.

Hebben andere scholen/opleidingen ook iets aan deze uitdaging/innovatie?

Ja, dit kan straks zo overgenomen worden.

Waar staat meer informatie over deze best practice?

Nog nergens, de pilot is immers nog niet afgerond.

pijlercultuur

Naam: Paul Hamel
Functie: Schoolleider
Onderwijsorganisatie: SintLucas Boxel
Opleiding: Mediavormgeving
E-mail: p.hamel@sintlucas.nl
Twitter: @PaulHamel54

Met welke onderwijsuitdaging/innovatie heb jij je de laatste tijd beziggehouden?

Ik heb me bezig gehouden met beter onderwijs door eigenaarschap en resultaatverantwoordelijk werken voor studenten, docenten, teams en leidinggevend. Dit model (wat ook terugkomt in het Pedagogische tact en Pedagogische leiderschap) is een belangrijk uitgangspunt voor het innovatieproces binnen team MV (Mediavormgeving) van SintLucas.

Welk terugkerend issue heb je opgelost met het ontwikkelen van deze nieuwe oplossing?

Met deze aanpak worden student en docent/onderwijsteam meer eigenaar en resultaatverantwoordelijk. Dit is een proces dat inmiddels ingezet is en nu al leidt tot betere resultaten en meer betrokkenheid van alle betrokkenen.

Hoe heb je deze uitdaging/innovatie aangepakt?

Door de inbreng van pedagogische tact is het team bottom-up tot dit inzicht en verzoek gekomen. Vervolgens heeft het team deze ruimte gekregen en is volop bezig dit waar te maken. Via pedagogische leiderschap is dit gedachtegoed ook schoolbreed bij het management ingebracht.

Wat heeft het je (en je school) opgeleverd?

Meer betrokken studenten, meer betrokken docenten en teams. Het resultaat is een student die meer zelf kan bepalen en toch aan de uitstroomkwalificaties voldoet. Sterker nog: de student kan zelfs (veel) meer dan de gestelde eisen aantonen. Verdere opbrengsten zijn: nauwere betrokkenheid met het bedrijfsleven, hbo-opleidingen en partners in de context van de opleiding.

Wat vinden de studenten/leerlingen ervan?

'Als je iets wilt realiseren op SintLucas, dan moet het echt gek gaan (slechte onderbouwing bijvoorbeeld) als je niet de kans krijgt het ook te gaan doen. Je doet dat dan vervolgens ook met veel meer inzet dan "normale" dingen. Hierdoor is het resultaat ook veel beter.'

Is het iets waar de omgeving (bedrijfsleven, ouders, omwonenden et cetera) blij van wordt? Zo ja, op wat voor manier?

Bedrijven, betrokkenen uit de regio, ouders, studenten worden hier blij van omdat er door de diversiteit aan studenten, docenten en de netwerkende attitude die iedereen van SintLucas hierdoor gaat uitstralen een heel groot netwerk aan het ontstaan is. Daarin kan iedereen zijn bijdrage leveren. Een echte win-win situatie.

Hebben andere scholen/opleidingen ook iets aan deze uitdaging/innovatie?

Ja, deze manier van denken en werken is in vele situaties toepasbaar.

Waar staat meer informatie over deze best practice?

Website SintLucas (tab Netwerkschool) en www.pedagogischetact.nl.

Naam: Robert Jan Janssen & Anke Visser
Functie: vestigingsdirecteur (RJJ),
voormalig programmamanager, vestigingsdirecteur (AV)
Onderwijsorganisatie: Netwerkschool Helicon Opleidingen MBO Velp
E-mail: r.janssen@fcroc.nl, a.visser@helicon.nl
LinkedIn: <http://nl.linkedin.com/pub/robert-jan-janssen/17/598/366>,
[http://nl.linkedin.com/pub/anke-visser/8/342/486 /](http://nl.linkedin.com/pub/anke-visser/8/342/486/)
Twitteraccount: @robertjanj, @ankevisser
Mijn blogadres: www.netwerkschoolvelp.blogspot.com

Met welke onderwijsuitdaging/innovatie heb jij je de laatste tijd beziggehouden?

Vanaf de start van het Netwerkschoolproject bij Helicon Opleidingen MBO Velp hebben we ons onder andere gefocust op de bedrijfsvoering van het onderwijs. Daarbij hebben we scherpe analyses van de kosten en de baten gemaakt en geëxperimenteerd met verschillende, voor het onderwijs nieuwe, modellen van bedrijfsvoering. Naast de bedrijfsvoering hebben we ons onder andere gericht op onderwijsontwikkeling, ouderbetrokkenheid en het vormgeven van een onderwijscatalogus die digitaal functioneert.

Welk terugkerend issue heb je opgelost met het ontwikkelen van deze nieuwe oplossing?

De structure terugkerende hoge kosten voor het onderwijs en de structurele hoge m²-prijs hebben we op verschillende manieren weten te reduceren. Ons onderwijsgebouw is opengesteld voor bedrijven die in de breedste zin van het woord gerelateerd zijn aan de opleidingen in ons gebouw. De bedrijven zorgen voor dynamiek en leven in de brouwerij. Deze partijen betalen huur voor de ruimte die ze gebruiken en leveren bijdragen aan het onderwijsproces via gastlessen, stage, werkervaringsplaatsen en bijbanen. Daarnaast dragen ze ook bij aan de andere cultuur in de school. Doordat een ieder gebruik maakt van de gezamenlijke voorzieningen (kantine, koffiekamer, vergaderruimte, et cetera), ontstaat er bijna automatisch ook een ander gesprek tijdens de informele momenten.

Door dergelijke constructies met bedrijven aan te gaan, ontstaat er ook ruimte om met weinig financiële middelen steeds praktijkgericht en actueel onderwijs dichtbij te organiseren.

Qua personele formatie hebben we er ook bewust voor gekozen de groei die onze school doormaakte niet in structurele formatie om te zetten. We hebben geld gereserveerd (inmiddels bijna 25% van de formatieve gelden) voor inhuur, inleen via uitzendbureaus of detacheringen. Dit houdt het onderwijs actueel en boeiend. Het maakt ook dat we als onderwijs steeds beter leren concreet te maken wat het resultaat van een lessenserie moet zijn. We maken afspraken over aan- en afwezigheid, resultaten, opbrengsten, studententevredenheid en vragen onze gastdocenten toch een zekere vorm van betrokkenheid te tonen. Dit levert naar onze mening, in samenwerking met de zittende docenten, dagelijks een boeiend gesprek op over de kwaliteit van onderwijs.

Hoe heb je deze uitdaging/innovatie aangepakt?

We hebben een verhuurbrochure van de school gemaakt en een flyer over ons onderwijs. Die hebben we rondgestuurd in ons netwerk. Op die manier hebben we bekendheid gegeven aan onze ambities. Daarnaast organiseren we vier keer per jaar een Heliconcafé. Daar praten bedrijfsleven, studenten, docenten, ouders en andere belangstellenden elkaar bij over relevante onderwijs- en organisatiethema's. Ook hier maken we actief contact met de omgeving. Verder hebben we onlangs het Helicon Groei Collectief opgezet, een uniek samenwerkingsverband tussen overheid, bedrijfsleven en overheid. Hierbij committeren deelnemers zich via inbreng van producten en diensten. Het netwerk van onze docenten is uiteraard ook een belangrijke bron van contacten op beide terreinen.

Wat heeft het je (en je school) opgeleverd?

Een andere cultuur, waarin het onderwijsgesprek over de kwaliteit dagelijks gevoerd wordt, financiële flexibiliteit en ruimte, betrokkenheid van voor het onderwijs nieuwe partijen en onverwachte, zeer succesvolle samenwerkingsverbanden.

Wat vinden de studenten/leerlingen ervan?

'De sfeer op onze school is open, ook doordat er veel bedrijvigheid is.'

'Op onze school leer je ondernemen in het echt.'

'Je bijbaantje is hier dichtbij, tussen de lessen door te realiseren.'

Is het iets waar de omgeving (bedrijfsleven, ouders, omwonenden et cetera) blij van wordt? Zo ja, op wat voor manier?

Het bedrijfsleven en de omgeving van de school (buurt, gemeente, provincie) vinden de bijdrage van de school aan de samenleving waardevol. Deze wordt opgemerkt en gewaardeerd. De gemeente geeft aan dat door onze ondernemende studenten zaken worden gerealiseerd die zonder onze school niet gelukt waren. Voorbeelden daarvan zijn een aangelegde natuurspeelplaats en het onderhoud van verticale tuinen in een achterstandsbuurt.

Hebben andere scholen/opleidingen ook iets aan deze uitdaging/innovatie?

Voor iedere school is flexibiliteit, een aanspreekcultuur en zakelijke afspraken over inzet van mensen een vooruitgang. Dus ja... laat het vooral niet!

Waar staat meer informatie over deze best practice?

Onder andere op www.netwerkschool.nl en www.mbovelp.nl. En informeer gerust bij ons, we helpen je graag verder.

Naam: Bert Timmerman
Functie: Projectleider
Onderwijsorganisatie: ROC van Twente
E-mail: atimmerman@rocvantwente.nl
LinkedIn/Twitter: berttimmerman/@atimmermanbert

Met welke onderwijsuitdaging/innovatie heb jij je de laatste tijd beziggehouden?

Ik heb als projectleider een bijdrage mogen leveren aan de ontwikkeling, uitwerking en realisatie van diverse deelprojecten binnen Netwerkschool Twente. Enkele voorbeelden: de flexibele schil, studentbedrijven, het versnellingstraject (zie o.a. de droom van Jolande Sprouten) en de Digitale gids. Met al deze deelprojecten komen we steeds dichterbij de realisatie van mijn droom: een Netwerkschool voor studenten in bouw, infra en aanverwante opleidingen, die de 'bouw-parel' van Twente genoemd wordt!

Welk terugkerend issue heb je opgelost met het ontwikkelen van deze nieuwe oplossing?

Door de flexibele schil zetten we nu nog meer deskundigen c.q. 'bekwame mensen' in. De studentbedrijven voeren echte praktijkopdrachten in de 'echte' wereld uit. Door het versnellingstraject kunnen studenten het onderwijstraject versneld doorlopen. De Digitale gids is een sophisticated gids voor alle betrokkenen bij Netwerkschool Twente.

Hoe heb je deze uitdaging/innovatie aangepakt?

Bij elk deelproject heb ik structuur aangebracht en collega's gestimuleerd om de ontwikkeling, uitwerking en realisatie op te pakken en uit te voeren.

Wat heeft het je (en je school) opgeleverd?

Energie en nieuwe mogelijkheden voor studenten en personeel.

Wat vinden de studenten/leerlingen ervan?

'Ik leer op school wat ik direct kan toepassen in de praktijk en visa versa.'
'Ik kan zelf keuzes maken voor skills onderwijs en begeleide zelfstudie.'

Is het iets waar de omgeving (bedrijfsleven, ouders, omwonenden et cetera) blij van wordt?

Zo ja, op wat voor manier?

Hogere betrokkenheid, hogere kwaliteit en hogere tevredenheid.

Hebben andere scholen/opleidingen ook iets aan deze uitdaging/innovatie?

De ontwikkelingen zijn voor andere scholen en opleidingen toepasbaar en overdraagbaar.

Waar staat meer informatie over deze best practice?

Meer info vind je op <http://bit.ly/NetwerkschoolTwente>.

Naam: Maarten Ponjee
Functie: Leraar
Onderwijsorganisatie: SintLucas Boxel
Opleiding: Mediavormgeving
E-mail: m.ponjee@sintlucas.nl
Twitter: @maartenponjee

Met welke onderwijsuitdaging/innovatie heb jij je de laatste tijd beziggehouden?

Ik heb me met diverse uitdagingen bezig gehouden. Allereerst met het mede opzetten van een 'connected community', waarin zonder obstakels kennis, ervaringen, theorie en praktijk uitgewisseld en gedeeld gaan worden. Dit uiteraard plaats- en tijdonafhankelijk. En zo goedkoop mogelijk. Verder ben ik bezig met het stimuleren van de creatieve ondernemer en de ondernemende creatieveling (Grow), met het centraal stellen van nieuwsgierigheid en ambitie en met het ontwikkelen van Incubatieplatforms (Grow in combi met Google Docs). En last but not least heb ik een bijdrage geleverd aan 'HRM 2015'. We hebben gekeken, onderzocht en gepresenteerd hoe het HRM-beleid de komende tijd kan meegroeien en -ontwikkelen. Het past perfect in het plaatje van de 'participatiemaatschappij' (Prinsjesdag 2013).

Welk terugkerend issue heb je opgelost met het ontwikkelen van deze nieuwe oplossing?

Bij het HRM-beleid voor de komende jaren zijn we uitgegaan van Talentmanagement/in je kracht staan. Het gaat erom dat je vooral doet waar je goed in bent. En niet denkt in functies, maar in rollen.

Hoe heb je deze uitdaging/innovatie aangepakt?

Aan het uiteindelijke HRM-beleid is ruim een jaar brainstormen, seminars volgen, presentaties geven en vooral samen bouwen aan een nieuw HRM-profiel vooraf gegaan.

Wat heeft het je (en je school) opgeleverd?

We hebben het gedeeld met het team en dat is enthousiast ontvangen. De collega's vonden de nieuwe denkbeelden heel verfrissend en eigenlijk heel logisch. Er was weinig kritiek en het voelde goed aan. Wel is het nog wennen aan het loslaten van zekerheden.

Is het iets waar de omgeving (bedrijfsleven, ouders, omwonenden et cetera) blij van wordt? Zo ja, op wat voor manier?

Bedrijven, betrokkenen uit de regio, ouders en studenten worden hier blij van, omdat er door de diversiteit aan studenten, docenten en de netwerkende attitude die iedereen van SintLucas hierdoor gaat uitstralen een heel groot netwerk aan het ontstaan is. Daarin kan iedereen zijn bijdrage leveren. Een echte win-win situatie.

Hebben andere scholen/opleidingen ook iets aan deze uitdaging/innovatie?

Yep. Ingezet worden in je kracht geeft veel energie!

Waar staat meer informatie over deze best practice?

Deze uitdaging is gedeeld door mijn collega's Eli van Beekveld en Frank Heezemans tijdens de netwerkbijeenkomsten. Het wordt ook eind november gedeeld op MBO City.

pijlermaatschappelijk

Naam: Lenneke Wolswinkel en Anke Visser
Functie: Programmamanager Netwerkschool (LW),
vestigingsdirecteur/voormalig
programmamanager (AV)
Onderwijsorganisatie: Netwerkschool Helicon Opleidingen MBO Velp
E-mail: l.wolswinkel@helicon.nl en a.visser@helicon.nl
LinkedIn: <http://nl.linkedin.com/pub/anke-visser/8/342/486/>
<http://www.linkedin.com/pub/lenneke-wolswinkel/8/299/769>
Twitter: @ankevisser; @Lenneke_W

Met welke onderwijsuitdaging/innovatie heb jij je de laatste tijd beziggehouden?

Netwerkschool Helicon Opleidingen MBO Velp voert, in samenwerking met Staatsbosbeheer, het project Talentennetwerk uit. Studenten combineren werken en leren, gedurende vijf dagen per week, op prachtige locaties in de groene leefomgeving van Staatsbosbeheer. Ze werken gezamenlijk aan interessante opdrachten en zijn van grote meerwaarde voor het werk van Staatsbosbeheer zelf. We dagen ze uit om ondernemend aan de slag te gaan. Dit gebeurt in een groep van studenten waar ze gedurende vijf dagen in de week mee samen aan projecten werken. Voor studenten een unieke kans om bij een hele interessante werkgever aan de slag te gaan en een unieke ervaring op te doen.

Welk terugkerend issue heb je opgelost met het ontwikkelen van deze nieuwe oplossing?

De Netwerkschool en Staatsbosbeheer hopen met dit project gezamenlijk een krachtige impuls te geven aan de kwaliteit en continuïteit van de sector bos- en natuurbeheer. Dit doen we door onder andere vernieuwingen door te voeren in de groene sector en te werken met unieke leer-werkvormen in een directe samenwerking tussen overheid en bedrijfsleven. Innovatieve leer-werkvormen geven een impuls aan innovatie en het verandervermogen in de sector. Dit is heel belangrijk om aan te blijven sluiten bij maatschappelijke ontwikkelingen. Zoals de vergrijzing: er zijn goed opgeleide jonge mensen nodig om een bijdrage te leveren aan het behoud van kennis en ervaring in het vakgebied.

Hoe heb je deze uitdaging/innovatie aangepakt?

In 2011/2012 hebben we een eerste experiment uitgevoerd. Gelet op het resultaat hebben beide partijen besloten een doorstart te maken en het project ook structureel een plek te geven in het onderwijsprogramma van studenten. Het wordt een module binnen ons nieuw ontwikkelde Onderwijscatalogus (zie de Onderwijsdroom van Harold Lammertink). Gedurende 20 weken gaan 16 studenten van vier verschillende opleidingen van onze school bij verschillende locaties van Staatsbosbeheer aan de slag.

Wat heeft het je (en je school) opgeleverd?

Een lerend en zichzelf ontwikkelend netwerk door studenten en medewerkers van beide partijen en nieuwe mogelijkheden voor de bezoeker om te genieten van de natuur. Hierdoor bereiken beide partijen meer resultaten (met een innovatief karakter!) met minder geld. Daarnaast levert het project ook nieuwe onderwijsvormen op, die dichtbij de praktijk staan. Hierdoor voegen studenten al tijdens hun studie waarde toe op de werkplek. Ook zorgt het voor het bedrijfsleven voor nieuwe instroom van breed georiënteerde studenten die de praktijk goed kennen.

Wat vinden de studenten/leerlingen ervan?

Student Esmé Schuurkes: 'Door het Talentennetwerk bij Staatsbosbeheer heb ik mezelf echt leren kennen en weet ik waar mijn toekomst ligt.'

Student Stef Laskewitz: 'Met de contacten van de Netwerkschool en Staatsbosbeheer is het mogelijk te leren van specialisten. Je leert wat je tijdens een normale stage niet kunt leren. De projecten tijdens deze stage waren erg interessant en het was leuk om deze projecten zelf te realiseren.'

Is het iets waar de omgeving (bedrijfsleven, ouders, omwonenden et cetera) blij van wordt? Zo ja, op wat voor manier?

Jazeker, dit project zorgt ervoor dat studenten veel beter zijn voorbereid op het werkende leven. Verder wordt de aansluiting en samenwerking tussen onderwijs en bedrijfsleven versterkt.

Hebben andere scholen/opleidingen ook iets aan deze uitdaging/innovatie?

Het is een heel mooi project waarvan de elementen in elke sector toegepast zouden kunnen worden. Elke school die deze ontwikkeling wenst, zou een dergelijk project moeten omarmen!

Waar staat meer informatie over deze best practice?

Voor meer informatie: mail naar netwerkschool@helicon.nl of kijk op www.mbovelp.nl! Neem gerust contact met ons op. Wij denken graag mee!

Naam: Wietze Raven
Functie: Docent/coach
Onderwijsorganisatie: Netwerkschool Twente
Opleiding: Bouwkunde niveau-4
E-mail: wraven@rocvantwente.nl

Met welke onderwijsuitdaging/innovatie heb jij je de laatste tijd beziggehouden?

Eigenlijk drie uitdagingen: persoonlijke activiteiten ontwikkelen voor studenten, het opzetten van een peer-to-peer-structuur en het begeleiden van buitenschoolse maatschappelijke opdrachten.

Welk terugkerend issue heb je opgelost met het ontwikkelen van deze nieuwe oplossing?

Niet alle docenten willen ondersteuning van studenten bij hun les.

Hoe heb je deze uitdaging/innovatie aangepakt?

Ik heb intensief samengewerkt met een collega. Voor de buitenschoolse maatschappelijke opdrachten heb ik veel aandacht besteed aan het onderhouden van de contacten met buitenschoolse organisaties. Daarnaast was het ook belangrijk om studenten te motiveren de uitdaging aan te gaan.

Wat mij betreft is het nog niet af. De peer-to-peer mag uitgebreid worden. Verder zijn er allerlei ideeën, bijvoorbeeld om bedrijven meer betrekken bij de Netwerkschool. Zo hebben bedrijven soms een showroom voor de klanten. Ik wil graag met bedrijven afspreken dat studenten daar een les over materiaal gaan volgen. Een ander idee is om met de bus allerlei bouwplaatsen te bezoeken. In de bus kunnen de studenten allerlei zaken uitwerken.

Wat heeft het je (en je school) opgeleverd?

Een van onze docenten Autocad heeft nu twee studenten voor ondersteuning van zijn. De studenten helpen en ondersteunen elkaar. Denk daarbij aan het verzorgen van een les (o.a. sketch-up). Of het geven van voorlichting. Zo is er een student die zelfstandig woont en stage loopt bij een woningbouwvereniging. Hij geeft medestudenten voorlichting over het budget als je zelfstandig gaat wonen.

Wat vinden de studenten/leerlingen ervan?

Zij vonden het erg goed en zeer leerzaam.

Is het iets waar de omgeving (bedrijfsleven, ouders, omwonenden et cetera) blij van wordt? Zo ja, op wat voor manier?

De maatschappelijke organisaties krijgen nu hulp en steun van onze studenten. Het mes snijdt daarbij aan twee kanten. Zo ontwikkelen we samen met het Leger des Heils activiteiten voor de jeugd in de wijk. Verder ontvangt het bedrijfsleven studenten die meer gemotiveerd zijn. En de ouders van onze studenten zijn blij dat hun kinderen met veel plezier naar school gaan.

Hebben andere scholen/opleidingen ook iets aan deze uitdaging/innovatie?

Er wordt wel over gepraat, maar tot uitvoering is het nog niet gekomen.

Waar staat meer informatie over deze best practice?

Meer informatie staat op de website van netwerkschool van ROC van Twente:
www.rocvantwente.nl/netwerkschool.

Naam: Els Oomen en Ineke Moonen
Functie: docenten/leercoaches
Opleiding: Verzorgende IG, Verpleegkundige. Medewerker
Maatschappelijke Zorg niv. 3 en 4
Onderwijsorganisatie: Netwerkschool ROC Nijmegen
E-mail: e.oomen@roc-nijmegen.nl en i.moonen@roc-nijmegen.nl
Twitteraccount: @elsoomen2, @inekemoonen

Met welke onderwijsuitdaging/innovatie heb jij je de laatste tijd beziggehouden?

We hebben ons bezig gehouden met het ontwikkelen van onderwijs waarmee we een ondernemende houding bij studenten kunnen stimuleren (ondernemerschap binnen het onderwijs).

Welk terugkerend issue heb je opgelost met het ontwikkelen van deze nieuwe oplossing?

De beroepspraktijk vraagt om ondernemende initiatiefrijke werknemers, personen die kansen zien, deze benutten en risico's durven nemen.

Hoe heb je deze uitdaging/innovatie aangepakt?

We hebben als docenten eerst zelf een training gevolgd over ondernemerschap. Daarna hebben we een inleidende module ontwikkeld over 'de ondernemende houding' en zijn gestart met studentondernemingen in de zorg. Alle studenten nemen in de ontwikkelfase van de opleiding (de tweede fase) deel aan een studentonderneming. Tot slot bieden we de studenten in de uitstroomfase de mogelijkheid om een minor zelfstandig ondernemer te kiezen.

Wat heeft het je (en je school) opgeleverd?

De samenwerking met de beroepspraktijk is hiermee geïntensiveerd. Studenten leren op een andere manier in de beroepspraktijk werken. Ook het informeel leren en netwerken wordt enorm gestimuleerd.

Wat vinden de studenten/leerlingen ervan?

Van studenten hebben we de volgende reacties verkregen:

'Ik vond het in het begin heel erg moeilijk, was niet gewend om zo samen te werken. Ik vond het ook moeilijk om mensen in de zorg geld te vragen voor de diensten die we verleenden. Dat is men nog niet gewend. Later merkte ik dat de mensen er blij mee zijn en dat we echt iets kunnen betekenen wat door anderen in de zorg niet geleverd wordt. We vullen als het ware een gat in de markt.'

'Ik heb geleerd samen te werken, wat soms best moeilijk is. Ook heb ik geleerd wat er allemaal bij komt kijken als je een bedrijf begint. We hebben van alles moeten doen in de onderneming, zoals een ondernemersplan schrijven en de markt onderzoeken of ons product wel hiervoor wel geschikt was.'

'Het is wel kicken als je merkt dat je product goed in de smaak valt en je winst gaat maken!'

Is het iets waar de omgeving (bedrijfsleven, ouders, omwonenden et cetera) blij van wordt? Zo ja, op wat voor manier?

Bedrijven vinden het heel goed dat studenten een ondernemende houding ontwikkelen en dat ze leren kijken naar de markt waarvoor ze werken. In de beroepspraktijk wil men graag dat er marktgericht en kostenbewust wordt gewerkt. Ook vindt men het prettig dat werknemers zich weten te presenteren en dat is iets wat ze ook leren in de onderneming.

Hebben andere scholen/opleidingen ook iets aan deze uitdaging/innovatie?

In een studentonderneming worden generieke kwaliteiten ontwikkeld. Dat is voor elke beroepsopleiding interessant.

Waar staat meer informatie over deze best practice?

Informatie en artikel vind je terug op: www.roc-nijmegen.nl/netwerkschool of www.netwerkschool.nl.

Naam: Evert van Eijndhoven
Functie: Projectleider studentenondernemingen
Onderwijsorganisatie: Netwerkschool Helicon Opleidingen MBO Velp
E-mail: e.vaneijndhoven@helicon.nl
LinkedIn/Twitter: VelpNWS
Blogadres: www.netwerkschoolvelp.blogspot.com

Met welke onderwijsuitdaging/innovatie heb jij je de laatste tijd beziggehouden?

Het versterken van ondernemerschap door dit daadwerkelijk te implementeren in onze Netwerkschool. Studenten zetten in levensechte situaties veel betere leerprestaties neer. Het leereffect is op de langere termijn veel hoger. We stimuleren studenten om hun ondernemende houding te etaleren in een eigen bedrijf of met een eigen bedrijfsidee, solo of in samenwerking met andere studenten. We bieden hen handreikingen, maar geen op te volgen oplossingen: zij moeten het zelf met vallen en opstaan leren.

Welk terugkerend issue heb je opgelost met het ontwikkelen van deze nieuwe oplossing?

We hebben door het neerzetten van levensechte situaties het leereffect veel groter gemaakt dan het oefenen via opdrachten die vrijblijvend zijn en niet gekoppeld zijn aan de reële praktijk. Op die manier ervaren studenten echt levensecht hoe het is om ondernemer te zijn. De afstand tot het bedrijfsleven wordt daarmee ook kleiner, doordat de student het ondernemen reeds tijdens de opleiding eigen maakt. Oftewel, zoals Duane van Hoogen van studentenonderneming EMClogisc het verwoordt: 'Studenten dichterbij het bedrijfsleven brengen door ze een kans te geven echte opdrachten te plannen of uit te voeren. Dat is een mooi begin voor hun curriculum vitae.'

Hoe heb je deze uitdaging/innovatie aangepakt?

In de Netwerkschool in Velp bieden we studenten de mogelijkheid om hun ondernemende houding om te zetten in het oprichten van eigen bedrijven. Deze bedrijven maken, waar mogelijk, na het afronden van de opleiding een doorstart. Het dromen over een idee tot de realisatie van die droom is voor iedere student een bijzondere ervaring. Het is ook een weg die nooit hetzelfde is. Dit vraagt voor de begeleiding van dit proces ook een bijzonder flexibele houding. Daarnaast zoeken we in deze ontwikkeling de mogelijkheden voor samenwerking in de totale beroepskolom. Studenten kunnen dan vele rollen spelen en leren van en met elkaar.

Wat heeft het je (en je school) opgeleverd?

Vergroten van het ondernemerschap binnen de school, betere aansluiting met het bedrijfsleven en een enorme winst voor onze studenten, die dat het beste zelf kunnen verwoorden.

Zo stelt Erik Versluijs van Versluijs - Projects: 'Ik heb nu een eigen onderneming, doorgestart vanuit de student company. Door mijn projecten en

studentenonderneming heb ik nu - en indirect ook de school - een internationaal netwerk gericht op thema's als biodiversiteit en duurzaamheid.'

Duane van Hoogen van EMClogics: 'Als ik het in één woord moet verwoorden, dan zou ik "kans" zeggen. Ik maak nu gebruik van mijn eigen netwerk, en die van de Netwerkschool. Samen staan we sterker. Niets is voor mij zo belangrijk als partners en deelnemers van het netwerk. De school voorziet mij in potentiële nieuwe partners en vice versa.'

Wat vinden de studenten/leerlingen ervan?

Zie voor een heel mooi beeld van de studentenondernemingen en wat studenten daarvan vinden: <http://bit.ly/StudentondernemingNWSHelicon>

Duane van Hoogen van EMClogics:

'Mijn onderneming krijgt de kans om met frisse en creatieve studenten te werken. Dat is fijn binnen het ecologisch vakgebied, want deze blijft, net als studenten, continue in ontwikkeling. Ik liep al een tijd met het idee voor een onderneming rond en heb tijdens het project "student company" de tijd en kans gekregen om het uit te kunnen werken. Onder begeleiding heb ik stapsgewijs mijn onderneming kunnen opzetten en de rechtsvorm kunnen bepalen. Tijdens het opzetten ben ik veel in contact geweest met professionals uit het werkveld. Daarnaast hebben mijn docenten mij ook een flink op weg geholpen.'

Is het iets waar de omgeving (bedrijfsleven, ouders, omwonenden et cetera) blij van wordt? Zo ja, op wat voor manier?

Ja: jonge, ondernemende creatieve studenten zorgen voor een mooi aanbod aan activiteiten en producten en diensten in de omgeving. En het bedrijfsleven krijgt studenten met een ondernemende en zelfstandige houding als nieuwe instroom in het werkveld.

Hebben andere scholen/opleidingen ook iets aan deze uitdaging/innovatie?

Deze aanpak versterkt de energie en ondernemendheid binnen de school. Iets waar andere scholen zeker een goed voorbeeld aan kunnen nemen. Zij kunnen kijken op welke wijze zij dit een plek kunnen geven in hun eigen school.

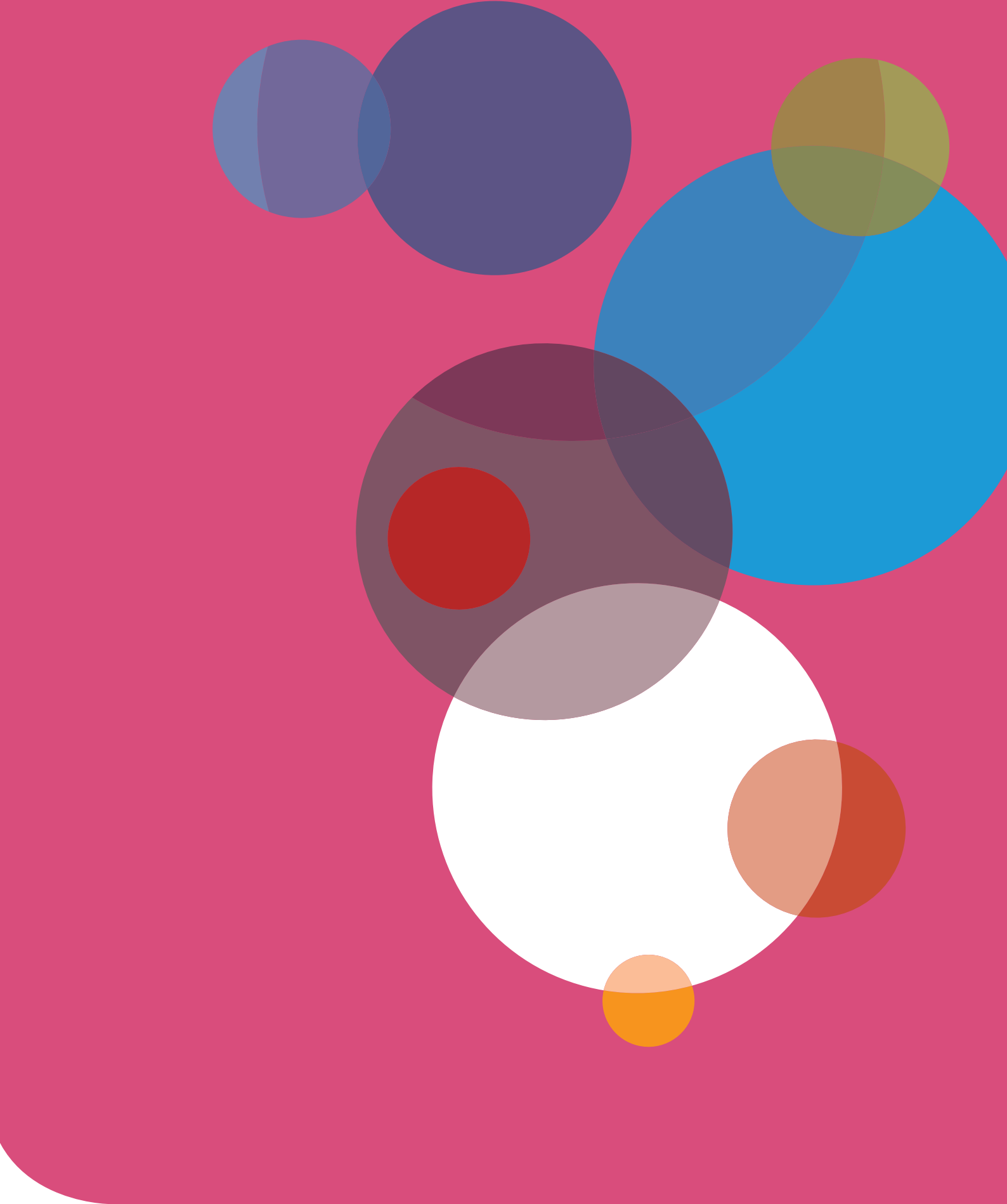
Waar staat meer informatie over deze best practice?

www.mbovelp.nl en het filmpje: <http://bit.ly/StudentondernemingNWSHelicon>.

Sites van de twee geciteerde studentenondernemingen:

<http://www.versluisprojecten.nl/>; info@versluisprojecten.nl

www.emclogics.com; Duanevh@emclogics.nl

droomeeindhoven

Ook in Eindhoven wordt volop gedroomd...

Bij Summa Engineering de opleidingsrichting die namens het Summa College meedoet aan de Netwerkschoolexperimenten gebeurt van alles. Dromen worden hier werkelijkheid. Dat vergt nogal wat werk, zeker als een van die dromen een complete verhuizing behelst. Precies op het moment dat de vijf Netwerkscholen de vraag voorgelegd kregen hun dromen te delen stonden de verhuisdozen te wachten om naar de nieuwe droomlocatie te worden vervoerd: het terrein van de Technische Universiteit Eindhoven. Hieronder enkele belangrijke onderwijsinnovaties en –ontwikkelingen op een rijtje. Wie meer wil weten kan terecht op www.summaengineering.nl

Intensievere samenwerking met universiteit, hogeschool en Brainport

Allereerst natuurlijk: de verhuizing van Summa Engineering. Vanaf april 2013 heeft Summa Engineering een nieuwe thuisbasis op het terrein van Technische Universiteit Eindhoven. Zo zit de school dichtbij TU/e en Fontys, die ook beschikt over enkele gebouwen op het terrein. Dit is een groot voordeel voor de intensieve samenwerking tussen Summa Engineering, Fontys en TU/e. De lessen worden nu gegeven in de gebouw S2 en een projectruimte in H4 een locatie van Fontys Automotive. Gebouw S2 wordt gedeeld met meerdere gebruikers, o.a. promovendi van de TU/e faculteit natuurkunde en met United Brains. Een technologische omgeving die bruist van ambitie. Volgens sommigen de slimste vierkante kilometer van de wereld. Een omgeving waar de toekomstige Engineers hun dromen waar kunnen maken.

Samenwerking tussen Netwerkscholen onderling

Het interieur van het nieuwe onderkomen van Summa Engineering is ontworpen door een student van die andere Brabantse school die zich Netwerkschool mag noemen: SintLucas. Acht studenten van SintLucas gingen voor hun afstudeerproject aan de slag met een ontwerp van de inrichting. Het ontwerp van studente Nikki Damen is uitgekozen. Er ligt nu voor beide Netwerkscholen een stevige basis voor meer samenwerking.

Het summum van leren: FACT Training Centre:

Een langgekoesterde wens is recent in vervulling gegaan: de opening van het FACT Training Centre bij Summa Engineering op de TU/e Campus. Vanaf schooljaar 2013-2014 biedt deze unieke faciliteit technische trainingen voor studenten, technische docenten en klanten van Festo uit het bedrijfsleven. In dit centrum staan de meest moderne trainingsopstellingen voor bijvoorbeeld pneumatiek, hydrauliek, elektrotechniek, besturingstechniek en robotica opgesteld. In deze realistische leeromgeving kunnen mechatronicastudenten leren ontwerpen, ontwikkelen, installeren, programmeren, bedienen en onderhouden. Het FACT Training Centre is tot stand gekomen dankzij de samenwerking tussen de Netwerkschool Summa Engineering, Teclab en Festo. FACT staat voor Festo Authorized Training Centre. Festo is een internationaal opererende Duitse onderneming op het gebied van automatiserings- en besturingstechniek en levert technische systemen en didactisch materiaal voor de practicumlokalen van Summa Engineering.

Ultieme uitdaging voor studenten: de vakwedstrijden

Bij Summa Engineering wordt veel aandacht besteed aan een van de grootste uitdagingen voor studenten: de nationale en internationale vakwedstrijden. Uitgebreid begeleid en gestimuleerd door hun docenten hebben de Netwerkschoolstudenten al diverse prijzen binnengesleept. Een 'Rookie Award' bij de First Robotic Challenge (FRC) in Amerika bijvoorbeeld. En een Design Award bij de First Tech Challenge Haaglanden in Delft. De studenten van Summa College kunnen zich met de besten meten...

De droom voorbij en klaarwakker zijn ze in Eindhoven. Aan de slag met de ontwikkeling van het netwerk en het onderwijs. Er is nog veel mogelijk en noodzakelijk. De 'tent' is opgezet nu gaan ze de 'camping' verkennen.

colofon

Deze bundeling is gemaakt in opdracht van Stichting de Netwerkschool.

Postadres

Postbus7001
6710 CB Ede
T: (0318) 648 565
M: info@netwerkschool.nl
www.netwerkschool.nl

Idee uitgave en coördinatie: Iris van Bossum
(Imagineering Education, SintLucas)
Redactionele ondersteuning: Ravestein & Zwart
Digital publisher: Ruud Hendriks
Illustratie cover: Marc van Buul

Oktober 2013

• www.netwerkschool.nl •